

Koncert skupiny Saragossa Band.

Foto: Ludmila Synaková

NITRA

9/2009

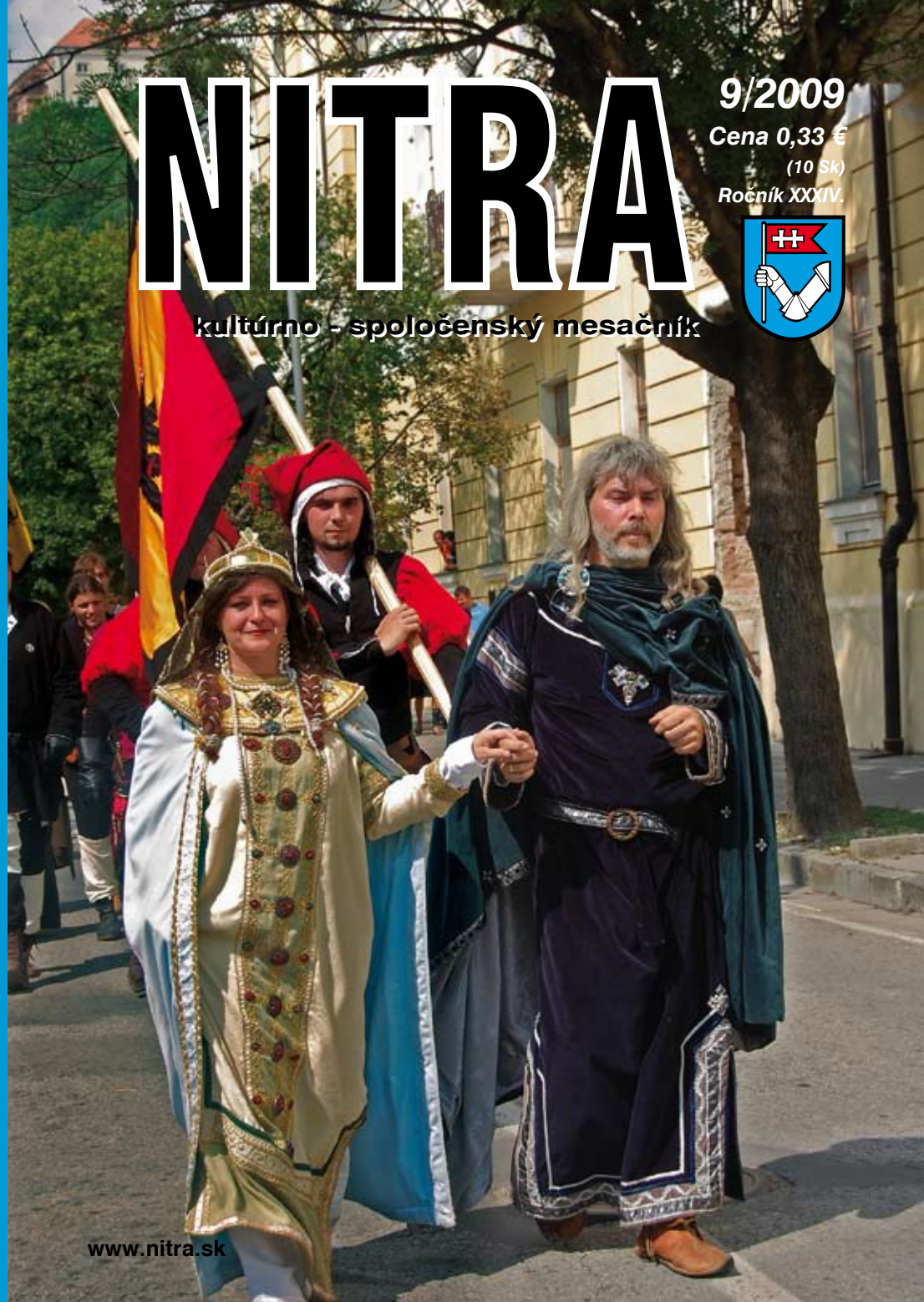
Cena 0,33 €

(10 Sk)

Ročník XXXIV.

kultúrno - spoločenský mesačník

Mesto Nitra
Súkromné
konzervatórium
v Nitre
Nadácia Originál

Nitrianska
h u d o b n á
j e s e ň 2009

Pod záštitou
primátora
mesta Nitra
Jozefa Dvonča

nhj
11.9. - 25.10.

11.09. Slovenská filharmónia
slávnostné otvorenie NHJ 09
piatok » 19:00 » Kostol sv. Ladislava (Piaristi)
dirigent: Basistlav Štúr
» vstup voľný

17.09. Musica Aeterna
štvrtok » 18:00 » Synagóga
umelecký vedúci: Peter Zajtek
» vstupné: 2,- €

24.09. Jozef Benci - bas
Jana Nagy-Juhász - klavír
štvrtok » 18:00 » Synagóga
» vstupné: 2,- €

01.10. Cellomania
štvrtok » 18:00 » Synagóga
Jozef Podhoranský - violončelo
Eugen Prochác - violončelo
Ján Slávik - violončelo
» vstupné: 2,- €

08.10. Ensemble Lyrique
štvrtok » 18:00 » Synagóga
Jana Krajčovičová - spev
Inna Aslamasova - klavír
Petr Pomkla - flauta
Katarína Madariová - violončelo
» vstupné: 2,- €

19.-25.10. Cithara aedicularae 2009
XXVII. Medzinárodný festival
klasickej gitarovej hudby

predpredaj vstupeniiek: NISYS, Štefánikova tr. 1, Nitra, tel.: 16 186
Súkromné konzervatórium, Krémeryho 2, Nitra, tel.: 0905 20 70 70

Organizátori: Mesto Nitra, Súkromné konzervatórium v Nitre, Nadácia Originál, Nitriansky samosprávny kraj
Podujatie podporil: Mesto Nitra
Mediálni partneri: VEOLIA TRANSPORT, MY, ECHO, NITRA, radio MAX, medievolution

Nitra na snímkach z minulosti

Hotel Tatra v 70-tych rokoch minulého storočia a piaristický Kostol sv. Ladislava s pôvodnými budovami pod ním.

Pohľad v vtáčej perspektívy na budovu Študentského domova Slovenskej poľnohospodárskej univerzity. Vtedy to bol ešte Interhotel Nitra.
Foto: Koloman Zúrik

NITRA

EDITORIÁL

OBSAH

**3 Cestujeme k vám
s pocitom,
že ideme
k priateľom**

**12 Zdravie záleží
od psychickej
pohody**

**10 Dlhé mosty viedli
od Mosnej ulice
až pod Zbor**

**12 Za všetko môže
krvinka pod
mikroskopom**

**28 Hviezdy
operného neba
na Hoj, vlast' moja**

K fotografii na titulke:
Historický sprievod, na čele s kniežatom Pribinom a jeho manželkou, patrilo ku skvostom Cyrilo-metodských slávností 2009, ktorými sa začalo Nitrianske kultúrne leto 2009.

Foto: Ludmila Synaková

Tak a máme po lete. Za dvere zaklopal september. Život sa postupne vracia do svojich zabehaných koláží. Ulice sa zaplnili školopovinnými deťmi a študentmi, sú opäť plné áut a premávka v špičke bude znovu (a možno nie) na doraz.

Zaludnila sa aj pešia zóna a vyriešili sme tým problém, o ktorom píšeme na druhej strane časopisu. Obávam sa však, že návštevníkov prilákajú všetky tie obchodno-spoločenské centrá, ktoré nám tu vyrástli ako huby po daždi. Tieto profitujú aj na tom, že ponúkajú parkovanie zadarmo a človek si môže v reštaurácii posediť bez strachu, že dostane na koleso papuču.

O dlhých mostoch, ktoré viedli od Mostnej ulice až pod Zbor sa dočítate v článku, ktorého autorom je náš priateľ Štefan Košován.

Pedagóg z Fakulty masmediálnej komunikácie a reklamy Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, Lukasz Wojciechowski, sa na koprodukčnom poľsko-slovensko-českom filme Jánošík podieľal ako asistent režiséra. Podrobnosti nájdete v článku na jedenástej strane.

V septembrovom vydaní mesačníka NITRA vám ponúkame rozhovor s doktorkou Martou Dankovou, ktorá sa rozhodla odísť do dôchodku po rokoch, odslúžených v kresle primárky Transfúzneho a hematologického oddelenia Fakultnej nemocnice v Nitre.

Vo vydaní nájdete aj pozvánku na benefičný koncert Hoj, vlast' moja, ktorý sa tento rok uskutoční v Mestskej hale na Dolnočermánskej ulici.

Pozývame vás aj na Nitriansku hudobnú jeseň 2009. Otvárací koncert bude patriť ku skvostom hudobnej sezóny pod Zborom.

O tom, že náš celkový zdravotný stav, okrem iných faktorov, záleží aj od psychickej pohody sa dočítate v rovnomenom článku.

Ludmila Synaková
redaktorka

Nedovoľme, aby vymrela pešia zóna!

Na prelome júla a augusta, do ticha uhorkovej sezóny, zarezonoval apel neformálnej skupiny občanov. Ich zvolanie, reagujúce sa vyludnenú pešiu zónu sa nedalo nepočuť: „Pešia zóna vymiera! Zastavme exitus výkladnej siene nášho starobylého mesta! Vzápätí prišli s myšlienkou vnieť do tohto priestoru trochu hudby a možno aj takýmto spôsobom prilákať ľudí.

Prečo nastala takáto situácia, čo jej predchádzalo a s čím súvisí? Určitý podiel na skutočnosti má hospodárska kríza, možno aj prázdna peňaženka občanov a možno šetriaci pro-

ces, na ktorý ľudia našarovali. Ľudia sa z pešej zóny mohli presunúť do zábavno-obchodných centier, ktoré či chceme a či nie, budú pre bežné obchodné prevádzky konkurenciou. Niečo o probléme nám napovedala aj anketa, ktorú sme urobili na pešej zóne.

ANKETA

Čo hovoríte na to, že nitrianska pešia zóna zostala vyludnená?

Čašník Jozef: *Podľa mňa problémy nastali, keď sa zdražilo parkovné. Ľudia išli do obchodných centier, kde si auto zaparkovali zadarmo a mohli si posediť v podniku bez toho, aby stá-*

le čumeli na hodiny, či im policajti na auto nedali papuču.

Jana, predavačka, pracuje na pešej zóne: *Ľudí je tu menej už od začiatku roka ... svoje spravila aj kríza. Odkedy je euro, predávame iba pri akciách. Ľudia šetria a zbytočne nemiňajú.*

Dominika, brigádnicka: *Ja si myslím, že sú všetci na kúpalisku. Tie horúčavy sa v meste nedajú znieť... alebo sú na prázdninách?!*

Marcel, inštruktor autoškoly: *Pešia zóna sa zaplní od 1. septembra. Keď pôjde mládež do škôl. Ale aj tak ich je tu menej, ako po iné roky. Väčšina chodila celé leto pod agáty.*

Helena, predavačka časopisov a novin: *Nezabudnime, že z pešej sa vytratila celá Obchodná akadémia z Kupeckej ulice. To bola výkladná skriňa módy. Zostali len gymnázia a to sú knihomolovia, tí bežia zo školy domov učiť sa.*

Základné fakty o pešej zóne:

Pešia zóna nadobudla svoju novú tvár 15. apríla 1996, kedy sem pribudli i umelecké diela, ktoré v duchu veľkomoravských tradícií vytvorili nitrianski architekti a výtvarníci zo združenia Nitrava pod vedením Ing. arch. Tibora Zelenického. Slávnostné otvorenie bolo 5. júla 1996. Na pešej zóne nájdete bronzový meč. Ide o zväčšenú kópiu historického meča, ktorý pochádzal zo súboru pamiatok kniežacieho hrobu z 9. storočia.

Výklenok uprostred zóny zdobí studňa z bronzu, ktorá je symbolikou Veľkej Moravy.

Žulová fontána je vlastne voľne stojaca plastika z jednej strany sprístupnená schodmi, ktoré postupne zanikajú v dlažbe. Vyjadruje historickú spolupatričnosť a návaznosť súčasnosti s minulosťou.

K pešej zóne patria hudobné hodiny, ktoré sú vysoké takmer 5 metrov. Autormi týchto umeleckých skvostov sú akad. maliar Marián Žilík a akad. sochár Jaroslav Košš a a Ing. arch. Tibor Zelenický. (sy)

Cestujeme k vám s pocitom, že ideme k priateľom

Delegácia partnerského mesta Kroměříž, vedená starostom Milošom Malým, patrila do kategórie vzácných hostí, ktorí tohto roku zavítali počas Cyrilo-metodských slávností 2009 do nášho mesta. Spoločne s poslankyňou MsZ Danielou Hebnarovou a vedúcim Oddelenia kultúry a pamiatkovej starostlivosti MsÚ Petrom Pálkom sa zúčastnili v nitrianskej Synagóge na vyhodnotení literárnej súťaže Novomestského Nitra 2009.

Zo synagógy sa v spoločnosti zástupcu primátora mesta Nitry Štefana Štefeka, vedúcej Útvaru kultúry, športu a cestovného ruchu - NISYS Dagmar Bojdovej a referentky pre spoluprácu s partnerskými mestami Petry Waldnerovej vybrali do mesta, nasať sviatočnú atmosféru Cyrilo-metodských slávností 2009.

Starosta Miloš Malý na našu otázku, s akými pocitmi pricestovali do Nitry, odpove-

dal: „Kedykoľvek cestujeme do Nitry, vieme, že ideme k našim najlepším priateľom. Vzťahy medzi Nitrou a Kroměřížom sú výborné a srdečné, o čom svedčí aj skutočnosť, že trvajú viac ako 40 rokov. Vždy si máme čo povedať, vymieňame si skúsenosti a stretávame sa po všetkých linkách - od najmenších detí z materských škôl, cez oficiálne delegácie, až po seniorov, ktorí sa napríklad minule zúčastnili u vás na olympiáde seniorov.“

Ako ďalej uviedol, z programu sa najviac tešil na turnaj v stredovekom šerme O meč kráľa Svätopluka, ktorý sa odohral v gotickej priekope. Starosta Miloš Malý nezabudol Nitranov pozvať do Kroměříža, kde si okrem vzácného Arcibiskupského paláca a ďalších pamätihodností môžu pozrieť jedinečnú výstavu Andyho Warhola.

Ludmila Synaková
Foto: autorka

Nitru aj tohto roku zdobia kvety

Nitriansku pešiu zónu, prihlé ulice, Svätoplukovo námestie, ako aj Námestie Jána Pavla II. pod hradom zdobia kvetinové girlandy, zložené z pestrofarebnej zmesi kvetov, starostlivo vysadených v závesných kvetináčoch. Ďalšia kvetinová výsadba z letničiek a trvaliek lemuje ulice a chodníky.

Vímame ich už ako samozrejmosť, ale mestská zeleň je znakom vyspelej mestskej kultúry, o ktorú sa usiluje vedenie mesta na čele s primátorom Jozefom Dvončom.

„V meste je umiestnených celkovo 204 závesných kvetinových zostáv na stĺpoch verejného osvetlenia. Oproti minulému roku nám pribudlo päťdesiat 80-litrových nádob. Z celkového počtu je 54 závesných kvetináčov s objemom 60 litrov a zvyšných 150 kusov pozostáva z 80 litrových nádob,“ uviedla Ludmila Šterdasová, referentka pre tvorbu zelene, sadové úpravy, kvetinové záhony a evidenciu zelene Mestského úradu v Nitre.

Výsadbu realizovala Botanická záhrada Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, údržbu zabezpečujú Mestské služby Nitra, ktoré nádoby zaliavajú jedenkrát do týždňa, pravdaže v nadväznosti na klimatické podmienky. Starajú sa aj o odstránenie odkvitnutých častí letničiek a odburanie nádob.

Na výsadbu boli použité bežné druhy letničiek, ako sú ťahavé muškáty - *Pelargonium peltatum*, petúnie - *Petunia* hybrida, *Plectranthus*, ktoré sú obohatené letnými chryzantémami, surfiniami, verbenami - železnikom, bidensom a pod.

Ludmila Synaková

Vzdelanie zostáva trvalou hodnotou

Ak by sme sa riadili výrokom Sokrata, ktorý riekol: „Viem, že nič neviem“, určite by sme sa stali nepretržitými a celoživotnými študentmi Akadémie vzdelávania, ktorá - ako hovorí nová riaditeľka Mgr. Daniela Balážová, chce prispieť k profesionálnemu i osobnostnému rastu jednotlivca a ponúka vzdelávanie ako trvalú hodnotu. Jedným zo spôsobov, ako naplniť podstatu, ukrytú v tejto myšlienke, je napr. zápis do niektorého z jej vzdelávacích kurzov. Akadémia sa opiera o viac ako 55-ročnú tradíciu, podporenú Mestom Nitra a Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Ponúka tradičné, ale i moderné formy vzdelávania, vychádzajúce z perspektívnych trendov metodiky vzdelávania dospelých.

Snahou D. Balážovej je stagnujúcu pobočku zviditeľniť v povedomí ľudí, pretože, ako sama hovorí: „Verejnosť si pod pojmom Akadémia vzdelávania predstavuje len jazykové vzdelávanie, chýbajú jej informácie o tom, čo všetko sa v Akadémii dá získať - sú to akreditované kurzy, ktoré umožňujú založiť si živnosť. V tomto trhovom prostredí sa Akadémia vzdelávania snaží zabojsť o klienta prijateľnými cenami, kvalitnými lektormi, pestrou ponukou rôznych seminárov, vzdelávacích a jazykových kurzov.

„Jazykové kurzy sú riadené celoslovensky - z ústredia. Začíname 21. septembra, zápisy sú do 16. septembra, dokedy treba vyplniť záväznú prihlášku a kurz zaplatiť. Kurzy sú rozdelené na trimestre. Učíme všetky jazyky a všetky vekové skupiny. Študenti sa rozdelia do skupín na základe vstupných testov. Pre cudzincov máme kurz slovenského jazyka. U nás pôsobí aj anglicky hovoriaci lektor. Máme 7 krásne vybavených učební a na školenia máme k dispozícii sálu, v ktorej organizujeme semináre. Našou nespornou výhodou je

lokalita Akadémie na Sládkovičovej ulici - v blízkosti pošty, plavárne a fitnesscentra,“ uviedla D. Balážová.

V dnešnej situácii, keď trhu veľí hospodárska kríza, prichádzajú ľudia o zamestnanie. Vedia im pomôcť nastupujúcim trendom rekvalifikácií. A ak aj doteraz so založením živnosti váhali, dnes je to správne obdobie. Ak sú neistí, dodajú im sebavedomie, urobia si kurz a môžu sa pustiť do toho. Ponúkame aj špeciálny kurz „Ako si založiť vlastnú firmu - začiatky podnikania.“

Ďalej ponúkajú kurz manuálnej klasickej masáže, nadvstavbový kurz mäkkých techník a akupresúry so skúseným lektorom Pavlom Vargom, kozmetickú starostlivosť, nechťové dizajnérstvo a kaderníctvo. Zaujímavý je kurz aranžovania kvetov, ktorý pod vedením Roberta Bartolena práve beží.

„Zvlášť by som upozornila na akreditovaný kurz opatrovatelstvo pre krajiny EÚ, ktorý musia podľa novely zákona o sociálnych službách absolvovať všetky opatrovatelky,“ konštatuje D. Balážová. „Absolventky sa môžu uplatniť na trhu práce v krajinách EÚ aj

Riaditeľka Akadémie vzdelávania Daniela Balážová.
Foto: L. Synaková

u nás na Slovensku podľa aktuálnej legislatívy v sociálnych zariadeniach. No a keďže opatrovatelstvo starne, je predpoklad, že sa bude zvyšovať aj potreba opatrovateľov. Dá sa čakať, že sa nájdu solventní ľudia, ktorí si môžu dovoliť starostlivosť o rodiča vo vlastnej domácnosti a zaplatia si ju súkromne. V súvislosti s opatrovatelstvom by som dala do pozornosti akreditovaný kurz nemocná pre opatrovatelky, v ktorom si osvojíte základy nemčiny, zamerané na pojmy a zdravotnícke frazeologizmy z oblasti opatrovatelstva typu: „Posaďte sa, potrebujete injekciu, dám vám inzulin atď.“,“ hovorí D. Balážová.

Pobočka v Nitre ponúka certifikované vzdelávacie kurzy na kuchára, čašníka a barmana. Na každý z týchto kurzov majú akreditácie ministerstva školstva. Stále sú zaujímavé kurzy andragogického minima pre lektorov na vzdelávanie dospelých, kurz strojopisu a techniky administratívy s výhodou,
pokračovanie na 30 str.

Stačí stúpiť vedľa a zvrátiť sa to nedá

V mestskej ubytovni, ktorú zriadilo mesto pre ľudí v kríze na vyriešenie ich ťažkých životných situácií, v súčasnosti v 34 bytoch býva 136 osôb. Z toho počtu je 62 dospelých a 74 detí. „Strechu nad hlavou tu dočasne našli ľudia, ktorí sa vplyvom osudu, či zlého rozhodnutia dostali do krízovej životnej situácie a sú napríklad v exekučnom konaní, kvôli neschopnosti splácať svoje podlžnosti voči úverovým spoločnostiam,“ uviedol vedúci ubytovne Štefan Bórik. „Mesto im pomohlo tým, že im bolo poskytnuté dočasné ubytovanie do doby, kým si sami nezabezpečia trvalé bývanie,“ dodal Š. Bórik. V krátkom čase tu pripravujú aj tzv. bývanie na polceste pre dospelých chovancov z detských domovov.

Pre spríjemnenie bývania obyvateľov ubytovne tu za účasti primátora mesta Nitry Jozefa Dvonča a jeho zástupcu Štefana Štefeka slávnostne odovzdali do užívania detské ihrisko, mini kurt a malé zadržované ihrisko. Ako na slávnostnom odovzdávaní uviedol primátor mesta Nitry Jozef Dvonč, s myšlienkou postaviť tento areál pre obyvateľov,

ubytovaných v mestskej ubytovni, prišiel majiteľ a konateľ spoločnosti N-Adova Eugen Árvay. Deti sa tak môžu hrať na pieskovisku, preliezkach a na zadržanom ihrisku, ale aj na mini kurtoch, kde je možnosť zahrať si tenis, minifutbal, či basketbal. Výstavba ihriska trvala necelý mesiac a stála približne 11 600, čo je približne 350 tisíc korún. „Je to chvályhodný skutok a z toho miesta chcem poďakovať zástupcom spoločnosti N-Adova, pánovi Eugenovi Árvayovi, ako aj pánovi Štefanovi Zaujecovi zo spoločnosti Cesty Nitra, ktorá stavbu zrealizovala. My, ako mesto sme na realizáciu tejto

prospešnej akcie poskytli len mestský pozemok, ktorý sa v priebehu niekoľkých týždňov premenil na toto príjemné odychové centrum. Cením si tento počin spoločnosti N-Adova, aj popri iných aktivitách, ktoré firma pre mesto a okolie urobila,“ povedal primátor Jozef Dvonč.

Majiteľ a konateľ spoločnosti Eugen Árvay uviedol, že v minulosti spoločnosť výrazne podporovala rôzne oblasti, ako je napríklad kultúra a šport. „Tentoraz sme sa rozhodli postupovať iným smerom. S mestom, i so samotným pánom primátorom Dvončom máme veľmi dobrú spoluprácu a boli by sme radi, keby sa nám každoročne podarilo podporiť niekoho, alebo niečo, kto našu pomoc bude potrebovať, tak ako tieto deti. „Chcem, aby deti vyrastali v peknom prostredí a mali pri svojom dočasnom domove takéto detské ihrisko,“ konštatoval E. Árvay, ktorý zároveň vyzval ďalších nitrianskych podnikateľov, aby ich v tomto skutku nasledovali. Odovzdané ihrisko týmto obyvateľom určite spríjemní bývanie v tomto zariadení.

Ludmila Synaková

Prí Mestskej ubytovni na Hlbokej ulici vybudovali detské ihrisko. Foto: autorka

Zdravie záleží od psychickej pohody

Zdravý životný štýl a všetko, čo s ním súvisí boli ďalšou témou stretnutia občanov s odborníkmi v rámci projektu Mesto prevencie. Na pôde Centra poradenských a intervenčných služieb na Wilsonovom nábreží v Nitre na túto tému diskutovali doc. Mária Boledovičová, MUDR. Emília Gregušová, Mgr. Dana Barbaričová a Mgr. Daniela Gundová.

„Hoci pri narodení do vienkla dostávame genetickú výbavu, ktorá rozhoduje nielen o farbe našich očí, výške či stavbe kostry, ale aj o sklonoch k určitým ochoreniam, máme to šťastie, že svoj zdravotný stav môžeme účinne ovplyvniť. Každý môže pre seba niečo urobiť a nie je toho málo, pretože až 70 percent zdravia vo vlastných rukách,“ konštatovala doc. Mária Boledovičová.

Zdravá výživa a zdravé stravovanie sú základnou zložkou zdraveho životného štýlu a najlepšou investíciou, ktorou môžete prispieť k svojmu zdraviu. Príjem jednotlivých zložiek výživy ovplyvňuje zdravotný stav a znižuje vznik rôznych, najmä civilizačných ochorení. Zdravá výživa je cesta k dlhšiemu a kvalitnejšiemu životu. A pokiaľ k nej pripojíme pohyb, odubúrime stres a opäť precítime harmóniu duše. Jedna z najjednoduchších vecí, ktorú môžete spraviť pre svoje srdce, je začať sa zdravšie stravovať. Obezita a nadváha sú významnými rizikovými faktormi srdcovo-cievnych ochorení. V tučnom a ťažkom tele sa srdce musí viac namáhať, aby vládalo zásobovať krvou nadbytočný objem. Cievny sa ľahšie zanášajú tukovými časticami. Žiaľ, nadmerná hmotnosť je dnes už celosvetovým problémom. Nefajčiť je nesmierne dôležité, ak chcete zachovať

svoje cievy v dobrom stave. Muži fajčiari majú päťkrát väčšie riziko, že zomrú na srdcovo-cievne ochorenie ako tí, čo nefajčia. Mnohí ľudia začínajú s fajčením v čase dospievania. Čím skôr sa však s cigaretami zoznámia, o to závažnejší vplyv budú mať na ich zdravie. O tom, akými škodlivinami si

dlaždicovitý, ktorý sa prirodzene vyskytuje na koži alebo v žalúdku. Vďaka tomu strácajú pľúca schopnosť sa brániť proti infekciám a nastupuje predstupeň rakoviny - chronický zápal priedušiek. Keď fajčiar neprestane s konzumáciou tabaku ani v tomto štádiu, vedome sa rozhodne proti svojmu zdraviu a vlastne i životu. Aj srdce je len sval a potrebuje, aby ste ho posilňovali. Ide to len jediným spôsobom - pohybom. Srdce sa vám odmení tým, že bude lepšie pumpovať krv, čím orgány dostanú viac kyslíka a budete mať viac energie. Zmeniť odrazu životný štýl a v posilňovni tráviť aj dve hodiny denne sa naozaj neodporúča. Dobrá kondícia sa dá získať, keď sa každý deň budete

zahľujú organizmus svedčia aj výsledky výskumov - oproti svojim rovesníkom majú mladí fajčiari spomalený rast až o päťinu! Keby tak mohli vidieť dovnútra, zistili by, že okrem medikalizovaného nikotínu ich obľúbená droga obsahuje kyslíčnik uhoľnatý, ale aj jedovaté a nádorotvorné látky, ako sú trebárs 3,4-benzpyrén, 20-metylcholantrén či dimetylbenzantracén. Práve tu je skrytá odpoveď na otázku, prečo fajčiarov zvykne trápiť dusivý kašeľ. Vplyvom dráždivých látok koncentrovaných v cigarete sa riasinkovitý epitel sústredený v dýchacích cestách mení na

hýbať aspoň 30 minút. Pokiaľ si ich nedokážete nájsť, rozdeľte si ich do kratších úsekov. Namiesto výťahu choďte po schodoch, vystúpte z autobusu o zastávku skôr, zacvičte si pred televízorom a podobne. Možno sa budete čudovať, ale najlepším a najprirodzenejším pohybom pre ľudské telo je chôdza. Obzvlášť sa odporúča ľuďom, ktorí už so srdcom majú problémy. S pokojným svedomím sa však môžu naplno venovať aj turistike a bicyklovaniu na rovine.

Ako však nájsť povestnú duševnú rovnováhu v čase, keď
pokračovanie na 8. str.

dokončenie zo 7. str.) Čelíme novým výzvam, smutným udalostiam, vyhroteným pomerom, nedobrym medziľudským vzťahom? Zaručené recepty nenájdete v žiadnej knihe. Chce to len udržiavať sa v dobrej psychickej kondícii a skúšať, čo vo vás znovu prebudí pocit spokojnosti. Azda na prvom mieste zvládania nepohody je rozhovor. O svojich problémoch a obavách sa dá porozprávať s blízkym človekom a v prípade, že nikoho z vášho okruhu nechcete zaťažovať, aj so psychológom. Výsledok sa

dostaví v podobe úľavy, a keď je poslucháč pozorný, sprostredkuje vám iný uhol pohľadu na prebiehajúci konflikt. Dnes je stres frekventovaným slovom. Skloňuje sa v spojitosti s prácou, rodinou, vzťahmi - a s chorobami. Stres predstavuje neprimeranú záťaž na jedinca, ktorá vzniká pôsobením nadmerne silného vonkajšieho alebo vnútorného podnetu, teda stresora. V súčasnosti je dokázané, že stres priamo ovplyvňuje vznik takých ochorení, ako sú choroby srdca a ciev, žalúdočné a dva-

nástnikové vtedy, priedušková astma, ale aj neurózy či depresie. Naša psychika sa skrátka podpisuje na našom tele. A hoci môže byť stres aj pozitívny a poháňať nás k lepším výkonom, je na každom človeku, aby si dokázal stanoviť hranicu, za ktorú už nepôjde. Nie je totiž hanbou si priznať, že niektoré aktivity nezvládame alebo nestíhame. Zdravie máme len jedno a pokiaľ si nenájdeme čas na radosť života a krátke zastavenie počas dňa, skôr či neskôr oň prideme vlastnou zásluhou. **Ludmila Synaková**

Kontrola alkoholu vyšla ako negatívna

Koniec školského roka je pre žiakov vytúženým obdobím, keď odložia všetky povinnosti na bok a nastáva pre nich čas zaslúženého oddychu. Vysvedčenie sa však stáva dôvodom na oslavu a na pozdvihnutie pohárika s alkoholom. A práve to bolo dôvodom, že sa Mestská polícia v Nitre rozhodla uskutočniť preventívnu a vyhľadávaciu aktivitu s názvom PREVTAD. Cieľom akcie, podľa preventistu Mestskej polície Miroslava Duchoňa bolo, zachytiť maloletých a mladistvých pri počiatkoch zneužívania návykových látok, alebo závislosti. Celkovo skontrolovali dvanásť, medzi mládežou obľúbených prevádzok v Nitre. V nich našli sedieť vyše 60 žiakov, u desiatich vykonali dychovú skúšku na alkohol, avšak na počudovanie samotných policajtov, všetky skúšky vykonané na alkoholtesteri boli negatívne.

„Z pozície preventistu som rád, že ani u jedného skontrolovaného žiaka nebola zistená prítomnosť alkoholu, a to sme stretli aj čistých jednotárov, ale i takých, čo prepadli. Úče-

lom nebolo nachytať mladých ľudí. Chcem naivne veriť, že tieto preventívne aktivity na zníženie konzumentskej základne nerobíme zbytočne,“ povedal preventista - koordinátor MsP Nitra Mgr. Miroslav Duchoň.

Náčelník mestskej polície Ing. Miloš Hajnovič upozorňuje, že mladí ľudia, si musia uvedomiť, že je v účinnosti aj legislatívna úprava v oblasti boja proti alkoholu a to v zákone č. 219/1996 o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov.

„Mládež za musí podrobiť orientačnej dychovej skúške, alebo orientačnému vyšetreniu na zistenie omamných alebo psychotropných látok. Ak sa u maloletého dieťaťa potvrdí užitie alkoholu, sankciou do 33 sa potrestá jeho zákonný zástupca. Mladistvému obec uloží pokarhanie a v odôvodnených prípadoch dostane aj zákaz navštevovať verejne prístupné miesta, kde sa podáva alkohol,“ informoval náčelník MsP Nitra Miloš Hajnovič.

„Veríme, že táto zmena v legislatíve bude aj rodičov motivovať k väčšiemu záujmu, respektíve k väčšej zodpovednosti k tomu, že si preveria kde, s kým a ako trávia voľný čas ich deti. Tieto deti, najmä ak sú to maloletí - to znamená deti do 15 rokov, si musia zapamätáť, že po 21.00 hodine sa nesmú zdržiavať bez dozoru svojich rodičov na verejne prístupných miestach, kde sa podáva alkohol a z hľadiska porušenia tohto nariadenia bude jedno, či alkohol požívajú alebo nie,“ dodáva preventista Mestskej polície Miroslav Duchoň. **Ludmila Synaková**

Mestskí policajti na transfúznom oddelení

S nedostatkom krvi zá-
pasia „transfúzky“ najmä
počas letných mesiacov,
keď pribúda havárií s tra-
gickými koncami. Možno
i táto skutočnosť podnietila
päťicu nitrianskych mest-
ských policajtov, aby spo-
ločne navštívili Hematolo-
gicko-transfúzne oddelenie
Fakultnej nemocnice
v Nitre a darovali tu krv.

„Bezpríspevkovému dar-
covstvu krvi sa venujú približne dve tretiny policajného zboru,“ uviedol náčelník MsP Miloš Hajnovič, ktorý na aktívne darcov krvi v nitrianskej Synagóge prevzal striebornú Jánskeho plaketu za 20-násobné darcovstvo.

Možno je pre nich vzorom, ale sám o tom zo skromnosti nerád hovorí. „Môj otec je dlhodobým darcom, držiteľom diamantovej Jánskeho plakety. Možno aj to ma inšpirovalo. V našej rodine sa však v roku 1997 odohrala určitá udalosť a ... štyria členovia rodiny sme darovali krv,“ dodal M. Hajnovič. „Určite že aj som sa v minulosti bál pichnutia ihlou, darovanie krvi som vnímal ako niečo traumatizujúce, napokon som sa prekonal a zistil som, že sestričky sú špecialistky a vedia čo robia. Ved

denne robia 30 až 40 odberov. Myslím si, že ľuďom chýba osвета, treba im vysvetliť, že sa nemajú čoho obávať a napr. čakať, že život priniesie udalosť ..., ktorá ich napokon inšpiruje pre darcovstvo,“ uviedol.

Nitrianska Mestská polícia považuje bezpríspevkové darcovstvo krvi za prejav solidarity so stovkami neznámych občanov, ktorých zdravotný stav sa skomplikuje natolko, že sú závislí od okamžitej transfúzie krvi. Nevidíme na tom nič zvláštne, veď darovaniu krvi sa dnes venujú stovky ľudí!“ poznamenávajú. Medzi darcami boli Ľuboš Ziman, ktorý prišiel darovať krvi 35-krát, Ivan Hubinský prišiel po 16 raz, Ľuboš Ackermann 16-krát, Ivan Darnady 6-krát a napokon náčelník MsP Miloš Hajnovič navštívil transfúzne oddelenie po 22-krát. Ich skutok je nasledovaniahodný a zaslúži si uznanie a tiež aj pochvalu verejnosti.

Ľudmila Synaková
Foto: autorka

Nitrianske archaizmy

DLHÉ MOSTY viedli od Mostnej až pod Zobor

Názov DLHÉ MOSTY bol od tridsiatych rokov minulého storočia zaužívaný pre úsek cesty od mosta na Mostnej ulici až po križovatku pod Zoborom. Tok rieky Nitra až do zregulovania bol kľukatý, vytváral meandre a jeho koryto bolo pomerne úzke a plytké, ktoré v čase príválových dažďov, ako aj pri náhlom topení snehu vybrežoval. Tieto vybreženia od vekov zatápali rozsiahle územia v okolí Nitra (cca 22 700 ha).

Koryto rieky Nitra v úseku Mostnej ulice bolo premostené dreveným mostom, ktorý spájal mesto so štátnou hradskou smerom od Vrábel a od Dražoviec. Každoročné pravidelné záplavy s rôznou intenzitou bývali 2 až 3-krát do roka - na jar pri topení snehu, v lete pri príválových dažďoch po búrkach a na jeseň. Pre umožnenie rýchleho odvedenia vybreženej vody zo zátopového územia v lokalite pri moste späť do rieky, boli na hradskej menšie mosty. Celkove boli tri (spolu s veľkým mostom na rieke štyri) a pretože boli za sebou, tvorili akoby jeden dlhý most. Od toho potom vznikol názov Dlhé mosty.

Most pri vstupe do mesta

bol drevený, pri ktorom sa na jar hromadili ľady, čo bolo pre most veľmi nebezpečné. V takýchto prípadoch ohrozenia mosta a časti intravilánu mesta sa konalo nepretržité hliadkovanie dňom i nocou. Hliadkovali hasiči spolu s mestskými policajťmi. V prípade potreby povolali na pomoc z vojenských kasární technickú čatu. Privolaní vojaci potom nahromadené ľady odstrelovali a tak uvoľňovali cestu vode. Pri ostatných mostoch ako napr. Párovský, Šúchalov a Aujetského, kde sa nerobili žiadne opatrenia, bývali po takejto udalosti vždy silne poškodené.

V roku 1929 sa vyskytla situácia, že vojsko muselo použiť na odstrel ľadu väčšie množstvo trhavín, čo zapríčinilo úhyn rýb, ktoré plávali dolu prúdom. Na hradskej za mostom (dnešnej Napervillej ulici) boli tri drevené mosty, ktoré boli užšie ako samotná hradská. Toto zúženie spôsobovalo problémy už pri strete dvoch povozov. Robilo problémy už aj samotným chodcom pri stretnutí s autom. Najviac ohrozenými boli žiaci z poštárskej kolónie, ktorí denne chodili do

školy v meste. Okrem toho mala hradská poškodený povrch, čo malo vplyv na premávku.

Z vyšetrovacieho spisu z marca roku 1928 sa dozvedáme o autonehode s vážnymi dôsledkami. Slobodník leteckého pluku č. 3 Emil Schmid viedol auto smerom od mesta ku kasáňam pod Zoborom. Pri štvrtom moste zachytil 67-ročnú Máriu Rajčányiovú zo Zobora, ktorá utrpela vážne poranenia a zlomenie dvoch rebriev. S rozvíjajúcim sa motorizmom v meste (v roku 1928 bolo v meste zaregistrovaných 106 motorových vozidiel), dopravných nehôd na tejto lokalite stále pribúdalo. Konečne, na jeseň 1936, komunikáciu - hradskej, medzi mostom a križovatkou pod Zoborom zrekonštruovali a napokon podvihli a rozšírili cestné těleso. Súčasne odstránili tri drevené mosty, ktoré sa po regulácii rieky ukázali byť nepotrebné. Nový železobetónový most bol dokončený v roku 1937. Na konci II. svetovej vojny, pri ústupe nemeckých vojsk z mesta, bol tento most vyhodенý do vzduchu. Terajší most vybudovali až po roku 1946.

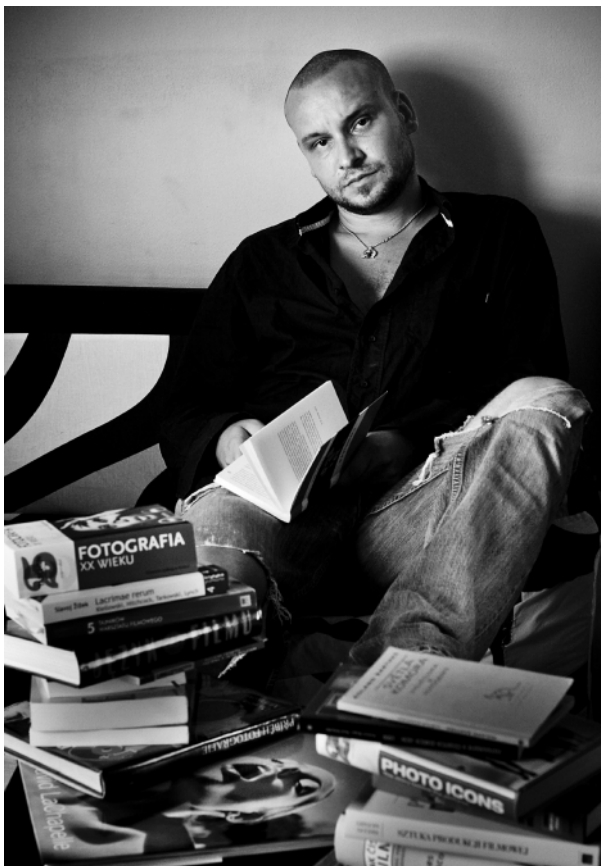
Ing. Štefan Košován

Začiatkom septembra sa na plátnach kín objaví koprodukčný poľsko-slovensko-český veľkofilm „JÁNOŠÍK. PRAVDIVÁ HISTÓRIA.“ Natočila ho režisérka poľského pôvodu Agnieszka Hollandová s dcérou Kasiou Adamikovou. V pozícii asistenta réžie sa ocitol Nitran poľskej národnosti - Lukasz Wojciechowski, ktorý je na Slovensku už 12 rokov a pôsobí ako pedagóg na Katedre masmediálnej komunikácie a reklamy UKF v Nitre.

„Určite, že je to o osobných kontaktoch, ale najdôležitejšia je predsa kvalifikácia,“ priznáva. K filmárčine prišuchol dávnejšie, naposledy sa podieľal aj na natáčaní slovenského filmu *Nebo, peklo ... zem*, kde bol fotografom, autorom plagátu.

„Jánošík sa natáčal v poľskej časti Vysokých Tatier. Divák bude obdivovať neskutočne krásne prírodné scenérie - krajinky s vodopádmi, dravé bystré vody a kaskadérske scény s tým spojené. To všetko sľubuje skvelý divácky zážitok,“ hovorí L. Wojciechowski.

„Na miesto natáčania sme sa prepravovali niekedy aj pol hodiny terénnymi autami.

Lukasz Wojciechowski bol pri Jánošíkovi

Džipy mali čo robiť, aby sa vyšverali vysoko do kopcov so všetkou technikou i s hercami. Po stránke technickej, ale aj logistickej, ale tiež umeleckej to bola mimoriadne náročná práca a to všetko od úsvitu do noci“ dodáva.

V nebezpečných scénach hercov zastupovali kaskadéri, ktorí boli nalíčení presne k vizážii hercov. Spomínam si na jednu z nebezpečných scén - skákanie z 20-metrových skál do vody, čo mohlo byť nebezpečné aj pre samotných kas-

kadérov. Pod kostýmami ich síce chránili chrániče a istení boli ďalšími lanami, ktoré sa odstránia pri postprodukcii. Zakaždým je to zážitok, na aký sa nezabúda. Aj preto sa mi páči práca pri filmoch,... človek to vidí z úplne iného pohľadu, čo mi potom do určitej miery prekáža pri pozeraní hotových filmov, pretože film vnímam očami člena filmového štábu a vyhladávam chybičky, ale aj triky...“

Lukasz Wojciechowski sa podieľal aj na ďalších filmoch.

Ako asistent produkcie, fotograf a tlmočník pracoval pri poľ.-slov. filmovej koprodukcii filmu - *Jahodové víno* (2005), fotograf pri slov.-nem.- čes. filmovej koprodukcii - *Návrat bočianov* (2006), fotograf a tlmočník pri poľsko-slov. filmovej koprodukcii - *War Games* (2007), fotograf pri slovenskej filmovej produkcii *Môj otec Gulag* (2007), fotograf a tlmočník pri slovenskej filmovej koprodukcii *Lietajúci Cyprián* (2008).

Ludmila Synaková

MUDr. Marta Danková zviazala svoj profesionálny život s krvou

Za všetko môže krvinka pod mikroskopom

Odkedy primárka MUDr. Marta Danková prvýkrát videla krvinku pod mikroskopom, razom mala jasno, kde chce pracovať a čomu sa bude v profesionálnom živote venovať. Ako zdravotná laborantka sa vzdelávala na strednej škole. Hodiny hematológie mali s pani doktorkou Chmelárovou, zariadenou lekárkou, venujúcou sa darcovstvu krvi. Ako sama hovorí: Tam sa zamilovala do krviniek natoľko, že sa stali jej celoživotným partnerom.

A čo váš skutočný životný partner? Mal pochopenie pre vašu profesiu?

Mala som šťastie, že mi bol pri tomto nápomocný aj môj manžel. A hoci nemá nič so zdravotníctvom spoločné, venoval sa inému odboru - aj jemu už popri mne učarovala moja práca. Vždy mi vyšiel ústrety tým spôsobom, že som mohla toto povolanie vykonávať. Pretože pracovať na transfúznom oddelení - to nie je len tých osem pracovných hodín ... To sú veľakrát bezsené noci s nespočetnými myšlienkami, ktoré víria hlavou.

A čo vám prinieslo toto zamestnanie, povolanie, poslanie...?

To je vyslovene poslanie a uspokojilo ma celoživotne. A aj moje štyri deti boli vychované v úcte k tomuto povolaniu a k tejto profesii.

Máte v rodine nasledovníkov, ktorí kráčajú vo vašich šľapajách?

Nasledovala ma iba jedna dcéra, ktorá je zdravotníčka fyzioterapeutka. Žije a pracuje vo Viedni. Druhá dcéra ma nasleduje spolovice - je učiteľkou biológie v Brezovej pod Bradlom. Ďalšie dve dcéry robia s čísлами - sú z nich ekonómky.

V živote to tak chodí, že každý sa ube-

rá iným smerom. Obohatilo vás o niečo toto povolanie?

Určite o nespočetné kontakty s ľuďmi - a podčiarkujem „s dobrými ľuďmi“, pretože ten, kto sem príde, môže byť len dobrý človek.

Počas svojho pracovného života ste však určite prežili rôzne obdobia ... spomeniete si na niečo, čo sa vám vrylo do pamäte?

Určite, že všelijaké obdobia boli... Hlavne po revolúcii prúd darcovstva ochabol a museli sme sa pustiť do osvetového pôsobenia. Aby sa ľudia vrátili naspäť na transfúzne stanice.

Ako ste ich presviedčali?

Zlomovým obdobím bol nástup mobilných odborných jednotiek. ... pamätám si, že v určitom období sa chodilo robiť odbery na obce. Potom sa tento trend utlmil a darcovia museli prísť opäť na transfúzne stanice. No a podstatnou záležitosťou je to, že dnes sa vychádza darcom maximálne v ústrety, že sa chodí za nimi do podnikov, firiem, škôl a dokonca až na kultúrne podujatia. Hlavným cieľom, ktorý sledujeme, je, aby darca nemal časovú ujmu...

Na verejnosti sú známe rôzne akcie - Študentská kvapka krvi, Valentínska kvapka krvi, Primátorská kvapka krvi ... Tieto masové akcie majú svoju silu a pôsobia presvedčivo. Predsa sa však nájde mnoho ľudí, ktorí by mohli krv darovať a doposiaľ k vám nenašli cestu. Možno nenašli odvahu, nedostali rozhodujúci impulz... Čo by ste im odkázali?

Určite by som povedala, že sa nemajú čoho báť, že je tu profesionálny tím ľudí,

ktorý má veľmi dobrý vzťah k ľuďom, čo pomáha tomu, aby prekonalí strach. Čo sa týka samotného odberu, poviem, že sa každému darcovi vychádza maximálne v ústrety. Samu ma prekvapuje, koľko k nám prichádza mladých ľudí. Už chápem dôvod, ktorý ich sem privedie. Práve tu získajú ten pravý pocit, že sú dospelí. Nie, skúškou dospelosti nie je maturitná skúška, ako sa to traduje. Je to darcovstvo krvi, ktoré im otvára pomyselnú bránu do sveta dospelosti. To je pravá morálna satisfakcia, povýšenie do stavu dospelosti - a uznanie samého seba, že už som užitočný, že mám tú možnosť niekomu pomôcť. Som ten, čo som mohol prísť a darovať kúsok zo samého seba.

Zažili ste počas praxe stresujúce situácie v súvislosti s nedostatkom krvi?

- Mám pred očami jedného muža, ktorý nám pomohol v ťažkej situácii. Nemali sme A rH negatív ... naliehavo sme zhľadali darcov s touto krvou. Až prišiel jeden mladý muž. Veľmi sme mu ďakovali za jeho čin ... Pamätám si ako dnes, postavil sa pred nás a povedal: Neďakujte mi! Moja žena čaká

tretie dieťa a možno práve jej pomôžete. - Verte mi, či nie, v ten istý deň do rána jeho manželka počas pôrodu dostala 23 konzerv krvi. Ráno bola toho plná nemocnica, že rodička potrebovala toľké množstvo krvi. Neuveriteľné! Jeho slová sa naplnili do poslednej bodky! Vďaka krvi sa zachránilo dieťa aj matka - rodička. A práve tento príbeh je pre mňa mementom, že je to fakt pravda a možno je to aj nejaký science fiction, že si pomáhame navzájom... Nikto si nemôže byť istý, že nebude odkázaný na pomoc druhých. Aj tento mladý muž svojím postojom potvrdil, ako to v živote plynie. Dodnes ho mám pred sebou. Počujem jeho slová a vidím jeho oči! Na tomto príklade sa dá poukazať, že všetky tie krasorečenia o nenahraditeľnej cennej ľudskej tekutine, ktorá sa nedá kúpiť, to nie je akási literárna odrhovačka, ale je to holá realita a fakt!

Veľmi sa pomáha celej transfúznej službe. Vynachádzajú sa rôzne konzervačné roztoky a mechanické spôsoby konzervácie krvi a tým sa predlžuje jej expiračná doba - možnosť podania. Oveľa sa uľahčila aj

organizácia spotreby krvi. Kedysi dávno, keď som na toto pracovisko nastupovala, bola táto doba len 12 dní a čo sa do 12 dní nepoužilo, muselo ísť do spalovne. Postupne sa toto obdobie predlžovalo na 24, 35 a dnes je to už 42 dní! Veľmi sa uľahčuje a my môžeme s krvou nakladať voľnejšie.

A ďalšia vec, odkedy je národná transfúzna služba ako organizácia prepojená internetom s ďalšími pracoviskami v rámci Slovenska, máme možnosť sledovať na počítači aktuálnu situáciu v databáze krvnej banky... Aj teraz, pred chvíľou, nám volali z Banskej Bystrice, že im chýbajú áčka pozitívne, minulý týždeň im chýbali nulky pozitívne. A pýtali si meilom: Môžete nám dať 40 kusov, prípadne sa pýtajú: Koľko nám môžete poskytnúť? ... A takto si spolu komunikujeme vypomáhame. V priebehu pár minút je už na ceste sanitka pre túto krv. A zas, keby sme my boli v núdzi, pomôžu oni nám! Pravidelne dávame krv do Bratislavy. Predsa je to hlavné mesto a sú

tam pacienti z celého Slovenska.

Nie som zástanca akútnych chirurgických rezov ... Budem mať však viac času na vnúčence, na záhradku, na turistiku, na huby. Na bežný život, na ktorý mi pri výkone profesie zvyšovalo len veľmi málo času. Chcem ísť do Tatier a nadýchať sa slovenského vzduchu. Verte mi, či nie, ja som ešte v Tatrách dva dni nebola.

MUDr. Marta Danková sa na začiatku prázdnin rozhodla odísť do dôchodku a opustiť kreslo primárky Transfúzneho a hematologického oddelenia Fakultnej nemocnice v Nitre. Za všetko, čo počas svojho profesionálneho života urobila pre oblasť bezpríspevkového darcovstva krvi a pre napredovanie a propagáciu tejto myšlienky, jej patrí veľké poďakovanie.

Nespálím mosty a nezavriem dvere. Zostávam ako dohodová lekárka, čiže kolegovia sa na mňa v prípade potreby môžu kedykoľvek obrátiť.

Ludmila Synaková
Foto: Autorka

KAM V NITRE

Synagóga

**Ulica pri Synagóge, koncertná a výstavná sieň,
tel.: 037/6525 320, 0907 790 298.**

DNI EURÓPSKEHO KULTÚRNEHO DEDIČSTVA V NITRE 2009

6. 9. (ne) 18.00 **Radosné židovské melódie.** Salóňny orchester Goldy Meirovej (Maďarsko), súzvuč klasickej židovskej hudby s večne zelenými svetovými melódiami pri príležitosti Európskeho dňa židovskej kultúry a židovského Nového roka 5770, vstup voľný.

8. 9. (ut) 17.00 vernisáž, **Kaštiele nitrianskeho kraja - prezentácia najvýznamnejších kaštieľov regiónu,** výstava potrvá do 15. 10. 2009.

8. 9. (ut) 18.00 **Piesne starých majstrov,** slovenský komorný súbor historickej hudby Musa Ludens stará hudba od čias Veľkej Moravy cez gotiku po neskorú renesanciu. Organizuje: Mesto Nitra v spolupráci s Krajským pamiatkovým úradom v Nitre, vstup voľný.

10. 9 (št) 19.00 **Jazzový koncert špičiek Európy** Jozef Döme / Radovan Táriška / Ondrej Krajniak / Tomáš Baroš, vstupné: 10 EUR, predpredaj: NISYS.

11. (pi), 18. (pi) a 21. (po) 2. 10. (pi) o 18.00 Sloboda XXL, prednášky a diskusie na tému Desatora. Usporiadateľ: Cirkev adventistov siedmeho dňa.

14. 9. (po) 18.00 **Cesta bubeníka ...** relaxačný koncert profesionálneho bubeníka a muzikoterapeuta Iva Batouška. Vstupné: 5 EUR, predpredaj: NISYS.

16. 9. (st) 18.00 **Mladí nitrianski filantropi, prezentácia grantového programu.** Vstup voľný.

Stála výstava: Grafiky Shraga Weila, nitrian. rodáka. **Prehliadky:** ut: individuálne vstupy: 13.00 - 18.00, st, št: individuálne vstupy: 9.00 - 12.00, 13.00 - 18.00, so, ne: individuálne vstupy: 13.00 - 18.00. Počas prehliadkových dní sú vstupy pre organizované skupiny prostredníctvom NISYSu: v čase od 11.00 do 14.00. NISYS, Štefánikova 1, 949 01 Nitra, infotel: 037/16 186.

SPRIEVODNÉ PODUJATIA DIVADELNEJ NITRY

25. 9. (pi) 12.30 - 15.30 **Darujem ti tulipán.** Integrovaný výtvarný workshop, projekt tvorivých aktivít pre slabozraké a nevidiace deti a vidiace deti v rámci Festivalu deťom; maľovanie, kreslenie, modelovanie, točenie na hrnčiarskom kruhu. Asociácia Divadelná Nitra, ZŠ interná na pre slabozrakých a nevidiacich v Bratislave, ZŠ kniežata Pribinu v Nitre, organizované pre školy.

26. 9. (so) 18.00 - 24.00 **Biela noc.** Nočná prehliadka Synagógy.

26. 9. 22.00 - 22.40 **Malé nočné príbehy.** TEATRO MATITA. Divadelné predstavenie. Réžia: **V. Bren - Cerkveník,** vstup voľný.

29. 9. (ut) 9.00 - 10.00 **O hudbe a muzike.** Hudobno-

dramatické predstavenie o hre na hudobnom nástroji a o jeho uplatnení v rockovej kapele. Učinkujú: DDS Odvecigveici a punk-rocková kapela Ranná nevolnosť, SZUŠ Tralaškola, organizované pre školy.

30. 9. (st) 9.00 - 9.15 **Škriatkojašenie** Pantomimické predstavenie o troch malých škriatkoch, ktorí sa omylom zatúlajú do prázdnej koncertnej sály s pripravenými hudobnými nástrojmi. Réžia: Marica Šišková. DDS Slúchadlo pri ZUŠ J. Rosinského v Nitre, organizované pre školy.

9.15 - 10.30 **Štyria škriatkovia a víľa.** Rozhlasová rozprávková hra, beseda s tvorcami, réžia: Táňa Tadolánková. Slovenský rozhlas, Združenie rozhlasových tvorcov, organizované pre školy.

12.00 - 13.00 **J. M. G. Le Clézio: Mondo.** Rozhlasová hra, prezentácia diela a beseda s tvorcami, réžia: Ria Páldiová, Slovenský rozhlas, Združenie rozhlasových tvorcov, organizované pre školy.

18.00 - 19.30 **Večer Radioart: Esej o pamäti...** Koláž miniatúr prepojená s názivo interpretovanými poetickými a aforistickými textami, autori konceptu: Juraj Ďuriš a Beata Panáková, vstup voľný.

V prípade záujmu o podujatia organizované pre školy, kontaktujte, prosím: 6524870, 0903554475, www.nitrafest.sk

Nitrianska galéria

Župné námestie, tel.: 037/6579 641, otvorené denne okrem pondelka od 10.00 do 18.00.

REPREZENTÁCNE SÁLY NG

10. 9. N89 Prezentácia aktuálnej tvorby umelcov - Združenie '89. Potrvá do 31.10. Kurátorka: Eva Kapsová **SALÓN NG**

19. 8. o 17.00 Rudo Dička - POSTHUMAN. Kysucký výtvarník R. Dička sa vo svojej tvorbe venuje rôznym žánrom - fotografii, kresbe, voľnej maliarskej tvorbe, v ktorej ho najviac oslovuje neoexpresionizmus. Okrem toho tvorí diela i v kombinovanej technike, v ktorej využíva ready made. Do 22.9. Kurátori: M. Hučková a J. Fújak **Galéria mladých**

17. 9. o 18.00 Pozna Pozna / Actual(ume)NIE. Do 8.11. Trojicu umelcov D. Ronnberg, P. Polus, K. Wnuk spája spoločne absolvovaná ASP (Akademia Sztuk Pięknych) v Poznani. Každý vyšiel z iného ateliéru, pod iným vedením, ale spoločným prvkom ich tvorby je individuálny hľad po komunikácii. Nadviazať kontakt. Cez médium fotografie a videa. Kurátor: T. Recká.

BUNKER

10. 9. - 11. 10. Home Nets / Markéta Kubačáková (CZ) Projekt Home Nets sa zaoberá súčasným fungovaním spoločnosti pomocou počítačových sietí, všima si „zdo-

mácnenie“ najviditeľnejších prvkov počítača, a to káblov, drôtov a konektorov. Vo vystavených dielach je kladený dôraz na akcentovanie disfunkčnej kombinácie osobného, skoro až intimného priestoru a umelej inteligencie. Výstava sa koná v rámci Galéria mladých kurátorov. Otvorenie 9.9. o 17.00 hod. Kurátor: A. Maximová

AKTIVITY / AKCIE / PROJEKTY

Galéria hudby: Štvrtý ročník cyklu komorných koncertov v Reprezentačných sálach Nitrianskej galérie.

23. 9. o 18.00 **DUO ŠAŠINA** R. Šašina - kontrabas, D. Šašinová - klavír

26. 9. Biela noc. Nitrianska galéria prišla s myšlienkou organizovať v rámci spolupráce s Medzinárodným festivalom Divadelná Nitra projekt Biela noc, ktorý sa stal neoddeliteľnou súčasťou divadelného festivalu. Program: 18.00 - 24.00 Nočná prehliadka, 18.30 - 19.30 Otvorenie Bielej noci v galérii UMK.

Ponitrianske múzeum

Štefánikova tr. 1, tel. 037/6510 000, 6514 245. Otv. denne okr. po od 9.-17.00 h, v so a ne od 10.-17.00.

4. 9. - 4. 10. Výtvarná tvorba Ludovíta Bebjaka (výber z tvorby)

18. 9. - 10. 10. Múzeum ilúzií. Výstava v rámci festivalu Divadelná Nitra, spomienka na ideály „nežnej“ revolúcie v Nitre

Do 27. 9. (9.00) **Dejiny Nitrianskeho hradu vo svetle najnovších archeologických nálezov** (výstava archeologických výskumov s nálezmi pri príležitosti 70. výročia vzniku AU SAV)

Stále výstavy: Skvosty dávnovekého Slovenska, Nitriansko v zrkadle dejín, Život v lesných a vodných biotopoch, Sondy do hĺbín nitrianskeho dávnoveku. Každý pondelok o 14. 30 hod. Klub paličkovanej čipky Každú páru nedelu o 10. 00 hod. stretnutie členov Slovenskej numizmatickej spoločnosti.

Diecézne múzeum

Námestie Jána Pavla II., 950 50 Nitra, 037/7721 747, otvorené denne okrem po: 10.00 - 18.00.

Múzeum ponúka faksimile rôznych dokumentov (úryvok spisu O obrátení Bavorov a Korutáncov, diplomatik, ako napr. potvrdenie Pribinovej donácie Ludoviťom Nemcom, list pápeža Jána VIII. Svätoplukovi, odpoveď toho istého pápeža Metodovi, ukážky z buly Industriae tuae a Quia te zelo fidei, ukážky z hlaholík), klenotnica.

Slovenské poľnohospodárske múzeum

Dlhá ul. 94, areál AX, 950 50 Nitra, 037/65 72 573, otvorené denne okrem po. od 9.00 do 17.00.

Múzeum v prírode - SPM - objekt školy, tradičná technika zdobená veľkonočných vajec - batikovanie jarnými rastlinami, pletenie korbáčov, šibákov z vrbového prútia, prehliadkové jazdy traktorbusom, detským vláčikom,

vlakom nitrianskej poľnej železnice. Živý košiar: stádo oviec s mladými jahňatami košarované v voľnej prírode v centre skanzenu. Vstupné: 2 euro. Kontaktná osoba: Mgr. Eva Kollárová, t.č. 0902 969 647

Skansen: Mälotriedna katolícka škola, pekáreň, mliečnica, mlyny, pälnica, lisovne oleja, čistička osiv, voštinársky záboj, včeliny, vinohr. dom, salaše a senníky.

Nitrianska úzkokojná parná poľná železnica: Vozenie počas avizovaných podujatí návštevníckej sezóny. Posledný prehliadkový vstup o 16.00 h.

Misijný dom na Kalvárii

Misijné múzeum ponúka bohatú zbierku umeleckých predmetov, ktoré misionári dostali do daru v misiách po celom svete. Na výstave si môžete prezrieť predmety pochádzajúce zo zberateľskej činnosti misionárov.

ART GALÉRIA

Kupecká 7, tel.: 7419360, v po - pia od 9.00 do 17.00 h a v so. od 9.00 do 12.00 h.

14. 9. - 9. 10. Akad. maliarka Marta Chabadová: Výstava olejomalieb z príležitosti konania festivalu Divadelná Nitra 2009

MALÁ GALÉRIA AKCENT

Kúpeľná 4, č. tel.: 6517604, denne od 10.00 do 19.30 h
Do 13. 9. Tomáš Krémery. Olejomalby.
Od 25. 9. Eva Reháková.

AGROKOMPLEX

9. 9. - 12. 9. RIGA FOOD, RIGA (Lotyšsko). Národný stánok Slovenskej republiky. Hlavný vystavovateľ: Ministerstvo pôdohospodárstva SR

Divadlo Andreja Bagara Nitra

Svätoplukovo námestie 4, 950 53 Nitra, 037/7721 577

7. 9. (po) o 18.30 **VŠETKO ZA NÁROD**, štúdio. Príbeh o nešťastných, tajných, letných premeškaniach a tých osudových láskach. Ale je to aj príbeh o národnej identite, tolerancii voči iným národom a o ilúziách, ktoré si o národe a jeho potrebách človek vytvára. Réžia Michal Vajdička. Vstupné: 6,5 eura.

9. 9. (st) 10.00 **DIVOTVORNÝ HRNIEC.** Slávny americký muzikál - jeho kultová filmová podoba - či legendárne spracovanie Voskovca a Wericha na čele s vodníkom Čochtanom. Aja to je Divotvorný hrniec - či v originále Finianova dňa. Réžia: Jozef Bednárík. Vstupné: 7 eura.

11. 9. (pi) 18.00 **VŠETKO ZA NÁROD.** Divadlo A. Bagara hostuje na festivale Divadlo 2009 Plezeň.

11. 9. (pi) 18.30 **ČERTICE.** Divadlo J. G. Tajovského Zvolen. Gondoniho Čertice v réžii Michala Spišáka navodia prímorskú taliansku atmosféru a súboj večne na-

brúsených ženských jazykov. Gradáciu a napätie podporia vynikajúce piesne Andreja Kalinku ako aj herecké výkony protagonistov. Vstupné: 6 eur.

14. 9. (po) 18.30 **KRÁĽ LEAR**. Veľká sála. Jedna z najslávnejších hier Wiliama Shakespeara. Veľký tragikomický príbeh o človeku, ktorý vlastnými chybami - pýchou a samolúboťou príde o všetko. Morálny rozklad a anarchia vedú k občianskej vojne. Réžia: Ondrej Spišák. Vstupné: 7 eur.

16. 9. (st) 10.00 **KRÁĽ LEAR**. Veľká sála. Vstupné: 6 eur.

17. 9. (št) 18.30 **PORTIA COUGHLENOVÁ**. Štúdio. Čierna komédia s mysterióznou zápletkou. Portia je krásna a bohatá tridsiatnička, po ktorej túžia všetci muži, zároveň sa jej však aj desia. V hlavnej úlohe Zuzana Kanócz. Réžia: Michal Vajdička. Vstupné: 7 eur.

18. 9. (pi) 10.00 **MODRÁ RUŽA**. Veľká sála. Príbeh, v ktorom nechýba veľká láska, intrigy, ani dramatická zápleтка, ale predovšetkým šťastné rozuzlenie. Honba za svetovým vynálezom ničivého prášku NHH, ktorá vás zavedie na vyletnú loď s názvom DENISA. Budete svedkami vtipných momentov vzájomných stretnutí bizarných hrdinov príbehu. Réžia: J. B. Box. Vstupné: 13 eur.

18. 9. (pi) 18.30 **MODRÁ RUŽA**. Veľká sála.

19. 9. (so) 18.30 **OKULIÁRE ELTÓNA JOHNA**. Štúdio. Crazy komédi, v ktorej hrajú veľký význam skutočne reálne watfordského futbalového klubu. Réžia: Peter Mankovecký. Vstupné: 6 eur.

21. 9. (po) 18.30 **VIŠŇOVÝ SAD**. Veľká sála. Veľký človečenský príbeh o hľadaní šťastia a zmyslu ľudskej existencie. O premárnených nádejach, spálených snoch, o falošných ilúziách každého z nás... O zlyhaní jednej spoločenskej vrstvy: inteligencie. O smútku z neschopnosti konkrétne konať, zmeniť vlastný život. Réžia: Svetozár Sprušanský. Vstupné: 7 eur.

22. 9. (ut) 18.30 **TESTOSTERÓN**. Divadelná komédia o tom, čo si muži myslia o ženách. Manifest mužskej prapodstaty. Svadobná oslava, na ktorej chýba nevesta. Ale prečo ...? Záhada, ktorá čaká na vaše rozlúštenie. Svet žien a svet mužov. Existujú blízko seba. Jedni bez druhých nedokážu žiť. Réžia: P. Mankovecký. Vstupné: 10 eur

23. 9. (st) 18.30 **SARDINKY NA SCENU, PROSIM!** Veľká sála. Skvelá komédia o divadelnom zákulisí, o zamotaných vzťahoch divadelníkov a o nepísaných zákonitostiach a pravidlách tohto prapodivného sveta. Pohľad klúčovou dierkou do divadelného zákulisia. Réžia: Lubomír Vajdička. Vstupné: 7 eur.

23. 9. (st) 18.30 Jazzový koncert, štúdio.

DIVADELNÁ NITRA

MEDZINÁRODNÝ DIVADELNÝ FESTIVAL

25. 9. (po) 18.30 - 20.00 DAB - Veľká sála. BELGICKO, Toneelhuus & Hudobné centrum De Bijloke, Antverpy, Gent. **ORIGINE** Réžia a choreografia: Sidi Larbi

Cherkaoui

26. 9. (ut) 15.30 - 16.30, 22.30 - 23.30 Staré divadlo - Tatra PORTUGALSKO, Teatro Praga, **Lisabon** Pedro Penim, André e. Teodósio, Martim Pedroso Eurovízia réžia: Pedro Penim, André e. Teodósio, Martim Pedroso

26. 9. (so) 17.30 - 21.45 DAB - Veľká sála SLOVENSKO, Slovenské národné divadlo - Činohra, Bratislava Lev Nikolajevič Tolstoj, **Anna Kareninová** réžia: Roman Polák

26. 9. (so) 20.00 - 20.50 **27. 9.** 22.00 - 22.50 Frankie's Rock Club HOLLANDSKO, Wunderbaum, Rotterdam Walter Bart, Matijs Jansen **Pivný turista**, réžia: Walter Bart, Matijs Jansen

27. 9. (ne) 16.00 - 17.45, 20.30 - 22.15 fitness centrum, autobus k dispozícii MAĎARSKO, Súbory KoMa a ALKA.T, Budapešť István Tasnádi, **Faidra Fitness** réžia: István Tasnádi

27.9. (ne) 19.00 - 21.10 Letisko Nitra - Janíkovce, autobus k dispozícii, RUMUNSKO, Národné divadlo Temešvár, Fausto Paravidino, **Choroba rodiny M.** réžia: Radu Afrim

28. 9. (po) 16.30 - 17.40, 22.00 - 23.10 DAB - Štúdio SLOVENSKO Mestské divadlo Žilina, Žilina Roland Schimmelpfennig, **Žena z minulosti**, réžia: Eduard Kudláč

28. 9. (po) 16.30 - 17.30, 22.00 - 23.00 Staré divadlo - Sála TALIANSKO, Santasangre, Rím, **Šesť stupňov** koncert pre hlas a syntetickú hudbu koncepcia a realizácia: Santasangre

28. 9. (po) 18.30 - 21.15 DAB - Veľká sála SLOVENSKO, Divadlo Andreja Bagara, Nitra Anton Pavlovič Čechov: **Višňový sad**, réžia: Svetozár Sprušanský

29. 9. (ut) 17.00 - 18.00, 20.30 - 21.30 Staré divadlo - Sála SLOVENSKO Debris Company, Bratislava, **HEXEN**, réžia a hudba: Jozef Vlk

29. 9. (ut) 17.00 - 19.30, 20.30 - 23.00, DAB - Veľká sála ESTONSKO Teater NO99, Tallin, Tiit Ojasoo, Ene-Liis Semper. **Ako vysvetliť obrazy mŕtvemu zajacovi**, réžia: Tiit Ojasoo, Ene-Liis Semper.

30. 9. (st) 18.00 - 20.30 DAB - Veľká sála SRBSKO. Atelje 212, Belehrad, Ljubomir Simovic. **Šopalovičovo kočovné divadlo**, réžia: Tomi Janežič.

Literárny klub Janka Jesenského

10. 9. (štv) 17.00 Hostom v klube bude **Imrich Točka**, autor publikácií o starej Chrenovej (Tormoší). Kaviareň Divadla A. Bagara.

Krajské osvetové stredisko v Nitre

Fatranská 3, 949 01 Nitra 037/6531 545, 7335 988, otvorené v prac. dňoch okrem utorka 10.00 - 17.00

VÝSTAVY

11. - 30.9. TRADÍCIA A SÚČASNOSŤ LUDOVÉHO RE-

MESLA. Úžitkové a dekoratívne diela ľudových remeselníkov. Vernisáž 17. 9. o 14.00.

16. - 30. 9. TVORIVÉ KREÁCIE. Práce žiakov Spojenej školy v Nitre.

28. - 2.10. ZELEŇ SVET. Žiacke výtvarné práce s environmentálnou tematikou.

PODUJATIA

18. 9. (pi) 16.00 TANEČNÝ DOM, tvorivá tanečná dielňa zameraná na tance Podzoboria

29. 9. (ut) 9.00-15.00 MLADÝ MODERÁTOR. Praktický kurz pre začínajúcich i skúsenejších moderátorov od 15 do 25 rokov, ktorí chcú nadobudnúť verbálne, jazykovo zručnosti a odbúrať obavy z mikrofónu a kamery

DIVADELNÁ NITRA 09 - sprievodné podujatia

25. 9. (pi) 9.30 ŠANTÍME NA JAVISKU, prehliadka detských divadiel, scénických miniatúr a divadiel poézie.

28. 9. (po) 14.00 MASKA, tvorivá remeselná dielňa pre deti so zameraním na výrobu divad. masky z papiera

28. 9. (po) 9.00-13.00 ŠATY ROBIA ČLOVEKA, tvorivá výtvarná dielňa pre deti zameraná na návrhy divadelných kostýmov

28. 9. - 2. 10. 9.00-14.00 TÝŽEŇ ENVIROFILMU

30. 9. (st) 17.00-19.30 projekcia súťažných filmov z produkcie medzinárodného festivalu filmov o životnom prostredí ENVIROFILM 2009 v Banskej Bystrici.

KURZY - OTVORENIE, ZÁPIS

7.9. 17.00 ORIENTÁLNY TANEC I. stupeň

8.9. 16.00 CVIČENIE JOGY

11.9. 10.00 MASÁŽ DOJČIAT. 5-týždňový kurz pre rodičov. Naučíme vás masírovať celé teličko dieťatka, podporíte jeho imunitu a upevní sa citová väzba medzi vami. Kurz je vedený certifikovanou lektorkou Medzinárodnej asociácie masáží dojčiat IAİM. Výuka masáží priamo s dieťaťom - doporučený vek 2 - 10 mesiacov. **Kurzy akreditované Ministerstvom školstva SR**

7.9. 15.00 Opatrovateľstvo. Rozsah kurzu: 220 hodín, forma: kombinovaná - denná a vikendová

11.9. 15.00 Sprievodca cestovného ruchu. Rozsah kurzu: 300 hodín, forma: vikendová.

14.9. 15.00 Kuchár. Rozsah kurzu: 309 hodín, forma: kombinovaná - denná a vikendová

14.9. 15.00 Čašník. Rozsah kurzu: 309 hodín, forma: kombinovaná - denná a vikendová

KURZY

JOGY každy pon. / 16.30, utorok / 8.30, 16.00, 17.30

ORIENTÁLNY TANEC I. každý pondelok / 17.00

KLUBY

každy ut. / 15.30 **ŠACH DETI**

každy ut. / 16.30 **ŠACH**

3.9. / 17.00 **FOTOKLUB**

5. - 6.9. / program: návšteva mesta Kroměříž / zájazd

9.9. a 23.9. / 17.00 **KLUB GRAFOLOGIA**

16.9./16.30 **KLUB ZDRAVIA** téma: Význam dátumu na-

rodenia, lektor: Ing. Ivan Komáromy

23.9. / 17.00 **EQUILIBRIUM**

24.9. / 17.00 téma: Cvičíme s cukrovkou

Nitrianska hudobná jeseň 2009

11. 9. (pi) 19.00 Slovenská filharmónia. **Slávnostné otvorenie NHJ 09.** Kostol sv. Ladislava (Piaristi) dirigent Rastislava Štúr. Vstup voľný.

17. 9. (št) 18.00 Musica Aeterna, Synagóga. Umelecký vedúci: Peter Zajček. Vstupné: 2 eurá.

24. 9. (št) 18.00 Jozef Benci - bas, Jana Nagy - Juhász - klavír. Synagóga vstupné: 2 eurá.

1. 10. (št) 18.00 Cellomania, Jozef Podhoranský - violončelo, Eugen Prochár - violončelo, Ján Slávik - violončelo. Synagóga. Vstupné: 2 eurá.

8. 10. (št) 18.00 Ensemble Lyrique, Jana Krajčovičová - spev, Inna Aslamasová - klavír, Pert Pomkla - flauta, Katarína Madariová - violončelo, Synagóga. Vstupné: 2 eurá.

Predpredaj: NISYS, Štefánikova trieda 1, tel: 16 186

Súkromné konzervatórium, Krčméryho 2, 0905207070

Dni Európskeho kultúrneho dedičstva

5. 9. o 14.00 Hrad otvára svoje brány. Prehliadka Nitrianskeho hradu, záhrad Biskupského paláca, katedrály sv. Emeráma, Vazulovej veže a kazemát s odborným výkladom

5. 9. o 14.00 Deň otvorených dverí v Diecéznom múzeu. Voľný vstup do expozície múzea

6. 9. o 14.00 Tradičná keramika nitrianskeho regiónu. Výstava v rámci V. ročníka Podzoborského vinobrania. Mestský park na Sihoti

6. 9. o 18.00 Radostné židovské melódie. Synagóga. Koncert salónneho orchestra Goldy Meierovej z Madarska pri príležitosti Európskeho dňa židovskej kultúry. Vstup voľný.

8. 9. o 17.00 Kaštiele Nitrianskeho kraja. Synagóga. Otvorenie výstavy o najvýznamnejších kaštielov regiónu. Výstava potrvá do 15. 10.

8. 9. o 18.00 Piesne starých majstrov. Synagóga

15. 9. Deň otvorených dverí v Ponitrianskom múzeu. Voľný vstup na všetky výstavy a stále expozície

18.-19. 9. Farebná planéta. Oslavy Svetového dňa cestovného ruchu. Svätoplukovo námestie

27. 9. Hrad Hrušov oživa. Slávnosti pri príležitosti otvorenia Turistickej cesty po stredovekých hradoch Euroregiónu Váh - Dunaj - Ipeľ

7. 10. o 9.00 Kostol Narodenia Panny Márie v Horných Krškanoch. Aula Kňazského seminára sv. Gorazda v Nitre. Odborný seminár venovaný výsledkom pamiatkových výskumov a obnovy sakrálnej pamiatky so vzácnymi gotickými nástennými maľbami spojenými s exkurziou

CINEMAX

1. - 23. 9. UP 3D. Animovaná komédia/USA/2009. 78-ročný predavač balónov Carl Fredricksen žije v malom, starom, útulnom domčeku uprostred veľkomestskej zástavby. Jedného dňa ho omrzí večné otravovanie staviteľov a rozhodne sa splniť si dobrodružný cestovateľský sen - navštíviť Južnú Ameriku. Nafúkne tisíce balónov a aj s chalúpkou vzlietne k oblakom.

1. - 16. 9. Harry Potter a polovíčný princ. Dobrodružný, fantasy USA / UK /2008/ slov. dabing. Voldemortova sila stále rastie a nad svetmi čarodejníkov aj Muklov získava čoraz väčšiu moc. Rokfort už nie je ani zďaleka taký bezpečný ako predtým. Dumbledore je odhodlaný Harryho pripraviť na neodvratný súboj, ktorý sa blíži závažnou rýchlosťou.

1. - 12. 9. „32 a stále slobodná“. Roman. komédia USA/97 min./ čes. tit./ MN-12. Predstaviťka Bridget Jonesovej v novej romanticko-komédii. Mladá a ambiciózná manažérka Lucy Hill (Renée Zellweger), miluje život slnečného veľkomesta, svoje lodičky, auto a job a v snahe o povýšenie sa dostáva do malého mesta v Minnesote.

1. - 8. 9. Zack a Miri

1. - 16. 9. Stiahni ma do pekla. Horor-thriler/USA/99 min./čes. tit./MN-15. Hororový veterán Sam Raimi je späť! Potom, čo preniesol na plátna kín komiksovú postavu Spider-Mana a urobil z nej miliardovú trilógiu sa vracia k svojim koreňom.

3. - 22. 9. Únos do metra 123. Dráma-krimi/USA/105 min./slov. tit./ MN-12. Vo filme *Únos metra 1 2 3* si Denzel Washington zahral dispečera newyorského metra Waltera Garbera, ktorého rutinný pracovný deň je neočakávane narušený odvážnym zločinom - únosom jedného z vlakov metra.

3. - 23. 9. Nehanební bastardi. Akčný-vojnový/USA/153 min./slov. tit./ MN-15. Nehanebne zbastarduje jazda plná krvi, potu, slz a túžby po pomste. Bolo nebolo v nacistami okupovanom Francúzsku... Vitajte v druhej svetovej vojne podľa Quentina Tarantina.

10. - 30. 9. Jánošík. Pravdivá história. Histor. -dobrodružný/slov.-pol. - česko-madár./140 min./MN-15. Mladý Terchovčan Juraj Jánošík bojuje v protihabsburskom povstaní II. Počas jednej bitky ho zajmú cisárski vojaci a pre zmenu ho začlenia do cisárskej armády, proti ktorej dovtedy bojoval. Svoju novú službu začína na Bytčianskom zámku, kde je väznený slávny vodca zbojníckej družiny Tomáš Uhorčík.

10. - 22. 9. Život je boj. Akčná dráma/USA/105 minút/čes. tit./MN- 12. Život na newyorských uliciach je tvrdý. Zvlášť, keď vo vaku nemáte ani cent. Dostávate ranu za ranou a je iba na vás, či spršku direktov ustojíte, alebo ju začnete dokonca vracaf.

17. - 23. 9. Na povale, alebo ktosi má dnes narodenie-

ny. Anim. rozprávka/ČR-SR-Jap./74 min./česká verzia/MN-12. Film z dielne Jiřího Bartu, jedného z najoriginálnejších a najuznávaných tvorcov v oblasti animovaného filmu (Krysař, Zaniklý svět rukavic...), ktorý objavil na starej povale tajomný svet.

18. - 23. 9. Paríž 36. Hud. komédia/franc./120 minút/čes. tit./MN-12. Paríž, jar 1936. Mesto snov, šansonu a kabaretu ovládli nepokoje a protestné pochody. Málokto myslí v tomto období na zábavu a tak sa slávne kabaretné divadlo Chansonnia dostáva do problémov a jeho existencia je ohrozená.

17. - 30. 9. Chcés ma, chcem ťa. Romantická komédia/USA/96 minút/slov. tit./MN-12. Film Chcés ma, chcem ťa je chytrá a sexy komédia o mužoch, ženách a obrovskej priepasti, ktorá delí to, ako o sebe navzájom zmysľajú, snívajú a snažia sa opačne pohľavia vzdať. Katherine Heigl a Gerard Butler v tu stvárnajú dvoch kolégov z donútenia, ktorí sa bytostne neznášajú.

17. - 29. 9. Piráti na vlnách

24. - 30. 9. Kľatba mesačného údolia. Fantasy-dobrodružný-rodinný/GB-mad.-franc./103 minút/čes. dabing/ MP- 12. Keď malej Márii zomrie otec zanechá ju celkom samú a opustenú. Spolu so svojou vychovávateľkou tak musí opustiť blahobytie centra Londýna a začať svoj nový život na vidieku u čudáckeho strýka Benjamina, ktorý navyše ani sám nevie, že malá Mária existuje.

24. 9. - 7. 10. Sirota. Mysteriózny horor/USA-Kanada/123 minút/slov. tit./MN - 15. Tragická smrť nenarodeného dieťaťa má katastrofálny dopad nielen na manželstvo Kate (Vera Farmiga) a Johna (Peter Sarsgaard), ale aj na Katin psychický stav. Neustále ju prenasledujú nočné mory a démoni vlastnej minulosti.

24. 9. - 31. 10. G Force. Rodinná komédia/USA/. Prvý 3D film producenta Jerry Bruckheimera. Ludstvo od nepamäti využívalo zvieratá k výzvedným a špiónážnym účelom. Pátracie psy, poštové holuby, delfíny hladajúce míny. Tentoraz však špiónážny výcvik dostali - morské prasiatka! Projekt bol však vládou zrušený a malí špecialisti skončili v predajni domácich zvieratiek.

24. - 29. 9. Krvavé pobrežie. Historická dráma/Čína/147minút/české titulky. MN -12. Výpravna akčná dráma z doby Troch cisárstiev. Príbeh sa začína v roku 208 n.l. v období vlády dynastie Han. I keď Čína vládne jeden cisár - Han Xiandi, krajina je rozdelená do mnohých proti sebe bojujúcich štátov.

ARTMAX - filmy pre náročného diváka každú stredu večer za 3,70 Eur

2.9.Vzbura v Seattli, 9.9. Stratené v preklade, 16.9. Absurdistan, 23.9 Paríž 36, 30.9. " 21 gramov"

DETSKÉ KINO/ každú sobotu a nedeľu o 13:30 hodine
5. - 6. 9. Hore - 3d, 12. - 13.9. Harry potter a kamera mudrcov, 19. - 20.9. Na povale, alebo...ktosi má dnes narodeniny, 26. - 27.9. Kozi príbeh

Dom Matice slovenskej

Dolnočermánska ul. č. 737, č. tel., fax.: 037/656 62 28

MATIČNÉ AKTIVITY V NITRIANSKEJ OBLASTI - aktualizovaná výstava fotografií z matičnej činnosti v regióne v DMS počas pracovných dní od 9.00 do 15.00 h celý mesiac

Po - Pi: 9.00 - 15.00 h úradné hodiny DMS

Ut: každý páry 15.00-17.00 h **stretnutia klubu filatelistov pri DMS**

Ut: druhý v mesiaci 16.30 h **zasadnutie výboru MO MS v Nitre**

15. - 16. h úradné hodiny pre členov a sympatizantov MO MS

St: 14.00 - 20.00 h **stretnutie krúžkov saleziánskej mládeže**

Št: 10.00 - 11,30 h **nácvik Speváckeho zboru Nevädza pri DMS Nitra**

a Centre seniorov v Nitre

15. - 16.h úradné hodiny pre členov a sympatizantov MO MS

Št: 16.30 h **šachový klub**

Št: 15.00 - 16.00 h **úradné hodiny pre členov a sympatizantov MO**

Št: 17.00 h **stretnutie OZ ARCHA**

Pi 14.00-20.00 h **stretnutie krúžkov saleziánskej mládeže**

Ne: 15.00 h **stretnutie OZ Archa**

Nitrianska hviezdáreň

3. 9. o 17.00 h Zasadnutie astronomickej rady o 18.00 h Astronomická poradňa

24. 9. od 19.00 h Večerné pozorovanie oblohy

Každú stredu a štvrtok o 9.00, 10.30, 13.00 h Ekurzcie do astronomickej pozorovateľne pre skupiny zo škôl. Návštevy treba vopred dohodnúť na č.t. : 037/653 74 49

KNÍŽNICE V NITRE

Krajská knižnica Karola Kmetka

Fraňa Mojtu 18, tel. 741 91 62: po.: 8,00 - 18,00 h., ut.: 9,00 - 18,00 h., st. - pia.: 8,00 - 18,00 h.

Klokočina - Jurkovičova ul., tel. 651 98 61: po. - pia.: 8,30 - 18,00 h. Bibliograficko-informačné oddelenie, **Samova 1**, tel. 651 98 87: po. - pia.: 8,30 - 15,30 h. - ponúka regionálnu literatúru.

Okrem odbornej a krásnej literatúry pre dospelých a detí knižnica ponúka špeciálne dokumenty (gramoplatne, mg kazety, videokazety, CD platne, CD ROM, DVD a patentové spisy), vyše 400 titulov periódik a zvukové knihy pre nevidiacich a slabozrakých. V ponuke knižnice sú i výchovno-vzdelávacie podujatia pripravujúce čitateľa na prácu s knihou. Organizujú ich pracovničky knižnice na Ul. Fraňa Mojtu i v pobočke na Klokočine. Na začiatku nového školského roka bude knižnica väčšiu pozornosť venovať kolektívom žiakov prvých ročníkov, pre ktorých bude organizovať slávnostný zápis za čitateľov knižnice. Knižnica bude realizovať podujatia na rôzne témy pre organizované skupiny zo škôl a podujatia v rámci medzinárodného festivalu Divadelná Nitra. V rámci neho pracovničky knižnice pripraví pre deti odposluchy rozprávok v podaní A. Gáborovej s názvom Nezabudnuteľná herečka teta Adelka, výtvarné dielne Urobme si spolu divadielko a bábkovú dramtizáciu rozprávky o Červenej čiapočke. Podujatia sú určené pre návštevy zo škôl všetkých stupňov a druhov. V prípade záujmu si treba dohodnúť termín osobne alebo telefonicky.

Knižnica Agroinštitútu

Akademická 4, NITRA Tel. číslo: 037/ 79 10 211

Špecializovaná odborná knižnica v oblasti manažmentu

polnohospodárstva, pedagogiky a psychológie prístupná pre verejnosť. **Výpožičné hod.: po - pi 8.00 - 15.00**

Slovenská poľnohospodárska knižnica pri SPU

Štúrova 51. Verejná vedecká knižnica špecializovaná na poľnohospodárstvo a príbuzné oblasti. Čitatelia majú k dispozícii elektronický katalóg, elektronické plnotextové dokumenty, internet a široký okruh informačných služieb. **Otváracie hodiny: po. - štv.: 8.30 - 18.00 h, pia: 8.30 - 17.00 h**, tel. 6517 743, e-mail: slpk@uniag.sk

Univerzitná knižnica UKF

Dražovská cesta, 949 74 Nitra, tel./fax: 037/7336977, www.lib.ukf.sk.

Akademická knižnica, ktorá poskytuje knižničné a informačné služby pracovníkom, študentom univerzity a širokej verejnosti. Knižnica je vedecko-informačným, bibliografickým a poradenským pracoviskom. Zabezpečuje bibliografickú registráciu publikačnej činnosti pedagógov, vedeckých pracovníkov a doktorandov.

Otváracie hodiny:

výpožičné oddelenie: po-št: 9.00-18.00, pi: 9.00-16.00, so: 8.00-13.00

študovňa Dražovská cesta: po-št: 9.00 - 20.00, pi: 9.00-16.00, so: 8.00-13.00

študovňa ŠD Zobor: po-st: 10.00 - 18.00, št: 8.00-16.00, pi: 8.00-14.00, so: 8.00-13.00

študovňa Hodžova ul.: po: 9.00-18.00, ut-št: 8.00-18.00, pi: 8.00-16.00, so: 8.00-13.00

študovňa Kraskova ul.: po-pi: 8.00.-16.00

BRITSKÉ CENTRUM, pôsobiaci pri Univerzitetnej knižnici UKF v Nitre, pozýva návštevníkov do svojich priestorov na Hodžovej ul. 1. Požičiavame aktuálne britské časopisy, súčasnú britskú beletriu a najnovšie publikácie z oblasti výučby a štúdia anglického jazyka. Kontakt: www.uk.ukf.sk, tel. 037/6408105.

NISYS

Nitriansky informačný systém, Štefánikova tr. 1, Nitra
INFOTEL.: 0042137/161 86, č. tel. 037/741 09 06, fax:
741 09 07, e-mail: info@nitra.sk, www.nitra.sk.
poskytuje:

- informácie o podnikoch a firmách v meste Nitra, o kultúrnych podujatiach, o športe a relaxe, o službách všetkého druhu, o pamätihodnostiach a zaujímavostiach,
- zabezpečuje predaj máp, predaj publikácií o Nitre a Slovensku, predaj kultúrno-spoločenského mesačníka NITRA, predaj spomienkových a darčekových predmetov, predaj pohľadníc...,
- vykonáva ubytovací servis, faxové a kopírovacie služby, vylepovanie plagátov

BOHOSLUŽBY V NITRE

Rímskokatolícke bohoslužby:

Katedrálny chrám - Bazilika sv. Emeráma, Nitriansky hrad: : po - so 7.30; ne - 7.00, 9.00 h

Kostol sv. Ladislava - piaristi: po - pia 7.00, 12.15, 18.00, so 7.00, 18.00; ne 7.00, 8.30, 10.00, 11.15 - deňom, 18.00 h

Kostol Navštívenia Panny Márie na Farskej ulici, Kláštor: po - so 6.00, 7.00, 16.15; ne 6.00, 7.30, 9.00, 10.30 detská a 16.15 h

Kostol sv. Petra a Pavla, františkáni: po - so 6.30, 18.30 h; ne 7.00, 8.30, 10.00, 11.15 v maďarskej reči, 18.30

Kostol Nanebovzatia Panny Márie, Kalvária: : po - so 6.30 h a 19.00; ne 7.00, 9.00, 10.30 d

Kaplnka v nemocnici: po - pi o 15.30 h; ne o 10.30

Kostol sv. Gorazda, Klokočina: po - pi 6.30 h a 18.00 h - po-pi; v so 6.30; ne 6.30, 8.00, 9.30, 11.15 a 18.00 h

Kostol sv. Martina, Chrenová: : po - so 6.30, 17.30; ne 6.30, 8.00, 9.30 detská, 11.00 a 17.30 h

Kostol sv. Ur., Čermán: 8.30; 9.30 a 11.00 h

Kostol sv. Františka Xaverského, Dražovce: št - so: 7.00; denne o 17.00; ne 8.00 a 10.00 h

Kostol sv. Petra, Janikovce: po - pia v zime o 18.00, v lete o 19.00; so o 7.00; ne o 8.00 a 10.45 h

Kostol - Nar. Panny Márie, Horné Krškany: pi 17.00; ne 9.00 h

Kostol sv. Ondreja, Dolné Krškany: 7.30, 10.30 h

Kostol Všetkých svätých, Kynek: št 18.00; ne 9.15 h

Kostol sv. Cyrila a Metoda, Mlynáre: po, str, pi o 18.00; ne 8.00, 10.30 h

Kostol Nanebovzatia Panny Márie, Párovské Háje: -: ne 11.00 h, str 18.00 h, v každý prvý pi v mesiaci 19.00 h

Kaplnka sv. Vincenta, Šindolka (Marianum): po - so 6.25; ne 9.00 h

Centrum Budúcnosť

Centrum poradensko-intervenčných služieb BUDÚCNOSŤ, Wilsonovo nábrežie č. 82, Nitra pozýva všetkých záujemcov, ktorých sa dotýka závislosť od alkoholu alebo iných návykových látok a chceli by nájsť ľudí s rovnakým problémom a riešiť ho v svojpomocnej skupine. **30. 9.** (str) 16.30 V rámci projektu Nitra - mesto prevencie diskusné fórum na tému: **Neprehrajte si svoj život.**

Kluby dôchodcov

KD Chrenová - so sídlom Ul. Okánika č. 6, Nitra

KD Dolné Krškany - so sídlom KD Krškany

KD Staré mesto - Domino, Nitra

KD Čermán - so sídlom Baničova č. 12

KD Klokočina - so sídlom Baničova č. 12

Kostol sv. Imricha, Štítáre: st 19.30 h, ne 9.00 h alebo 10.30 h podľa vyhlásenia

Kostol sv. Urbana, Zobor: st - pi 16.30; ne 8.00, 11.15 h

Kaplnka sv. Svorada, LÚ Zobor: st 15.45; ne 11.00 h

Kláštor Najsvätejšej Trojice, Služobnice Ducha svätého ustavičnej poklony, Dražovská 15. Bohoslužby: po-so o 6.45, ne o 8.00 h.

Kresťanský zbor

Podzámska 17, Nitra, ut. 18.30, ne. 9.30, 16.001. (pi) 10.00 hod

Starokatolícka cirkev na Slovensku

V nedeľu a v prikázané sviatky o 9.00 h **v kaplnke sv. Gorazda na Chrenovskej č. 15.**

Gréckokatolícke bohoslužby:

Párovce - Kostol sv. Štefana, - iba v nedeľu o 10.00 h.

Cirkev adventistov siedmeho dňa

Bohoslužby v každú sobotu o 9.45 h v modlitebni za **kostolom na Ulici Fraňa Mojtu č. 10.** www.casd.sk

Cirkev bratská

V nedeľu o 10.00 h **na Nitrianskej ulici č. 21**

Evanjelické bohoslužby

Ul. Andreja Sládkoviča č. 12 - **Evanjelický kostol Ducha Svätého:** V nedeľu o 10.00 h s detskými službami Božími a vo št o 18.00 h. V ut o 19.00 h - biblická hodina pre staršiu mládež, v pi o 17.00 h pre dorast.

Reformovaná kresťanská cirkev

V nedeľu o 8.30 h v modlitebni za starým kalvínskym kostolom na Ulici Fraňa Mojtu

Jubilanti v roku 2009

V mesiaci SEPTEMBER 2009 oslávia významné životné jubileum títo občania mesta Nitra:

75 ROKOV: Terézia Adámeková, Anton Barus, Josef Bečica, Margita Benčíková, František Blaží, Michal Buch, Olga Ďatková, Anton Fábbera, Viera Fabiánová, Ludovít Henček, Dominik Holka, Mária Homolová, Helena Horníková, Štefan Hrnčár, Rudolf Ivan, Darina Jozafová, Ing. Dezider Juhás, Anna Komžíková, Helena Krkošeková, František Líška, Emília Lörcinczová, Irena Mráziková, Mária Mutalová, Yveta Petláková, Viera Petrenková, František Pichňa, Alexander Poč, Juraj Polák, Mária Privalincová, Eduard Rosinský, Helena Serafínová, Anna Starečeková, Mária Sukovská, František Marian Šebo, Mária Šinková, Helena Šipošová, Etela Šišková, Mária Tomanková, Oto Trakovický, Anna Válová, Ida Zelenická

80 ROKOV: Edita Bútorová, Anna Drenková, Valéria Ďurčeková, Vilma Halmešová, doc. RNDr. František Hanzelík, Mária Holobradá, Matilda Horváthová, Helena Kaszašová, Štefan Kollár, Helena Kónová, Mária Koreňová, Anna Krajčíková, Emil Mada, Ludmila Nemešová, Estera Petrányiová, Mária Prekopová, MUDr. Emil Sršeň, Mária Španíková, Helena Šumichrastová, Ing. Juraj Trnovec, Jolana Truchlá

85 ROKOV: Karol Balázsy, Katarína Hrtúsová, Michal Kmeťo, Irena Krumpolcová, Mária Kunová, Alžbeta Maťová, Ing. Gejza Mlynek, Olga Moravčíková, Anton Ostertag, Adela Ostertágová, Mária Pňáčeková, Jolana Richtáriková, Mária Sýkorová, Katarína Šaligová, Ing. Michal Vachut, František Vajtersic, Magdaléna Vaňová, Jozefína Zábardiiová

86 ROKOV: Margita Bilichová, Paulína Deglovičiová, Katarína Hozáková, Alojzia Chalániiová, Jozefína Jakubičková,

Ing. Vladimír Jurčo, Ludmila Melišová, Valéria Piršelová, Helena Rybárová, Peter Salaj, Anna Slezáková, Mária Ščasná, Edita Tlapová

87 ROKOV: Františka Fajerová, Emília Hájková, Jozefína Mrštinová, Irena Steinemannová, Mária Šantavá, Magdaléna Táborská, Mária Tóthová, Anna Valášková, Mária Víghová

88 ROKOV: Michal Bojda, Alžbeta Dufeková, Ján Fides, Bernardína Chovanová, Mária Járeková, Michal Krajčo, Serena Krausová, Jozef Ladányi, Hermína Malinaričiová, Veronika Martišová, Žofia Martišová, Mária Orlíková, Margita Repková, Michal Slivka, Zuzana Sucháčková, Štefan Šumichrast, Mária Zelenáková

89 ROKOV: Václav Forster, Mária Humpálová, Pavlína Kukučková, Mária Lahučká, Barbora Molnárová, Ing. Milan Petrovský, Mária Schweizerová

90 ROKOV: Karol Benovic, Mária Gajarská, František Halter, Mária Hornáková, Jozef Minka, Jolana Nagyová, Anna Rétiiová, Aurélia Švecová, Karol Benovic, Mária Gajarská, František Halter, Mária Hornáková, Jozef Minka, Jolana Nagyová, Anna Rétiiová, Aurélia Švecová

91 ROKOV: Ludmila Horská, Emil Zhrebený

92 ROKOV: Mária Forrová, Anna Hrnčiarová, Emil Konc, Mária Kreháková

93 ROKOV: Anna Dvorská, Mária Wilhelmsová

94 ROKOV: Elvíra Boriová, Helena Šodelová

95 ROKOV: Mária Lacková, Alžbeta Széchenyiová, Anna Turzová

96 ROKOV: Eugen Stecker

97 ROKOV: Mária Holbíková

98 ROKOV: Mária Dubayová

Odišli spomedzi nás

V mesiaci JÚN 2009 nás opustili títo občania mesta Nitra:

Július Mikulášik, 53-r., Kozmonautov 2
Ing. Jozef Odvarka, 77-r., Žibrická 10
Alžbeta Vaculová, 84-r., Novozámocká 115
Ludovít Bebjak, 74-r., Lipová 1
Anna Gašparovičová, 48-r., Partizánska 75
Ing. Ján Náhlavský, 82-r., Mariánska 6
Zdenka Csáderová, 94-r., Sitnianska 2
Viliam Pargáč, 61-r., Tr. A. Hlinku 22
Anna Pecháčová, 88-r., Nálepškova 1
Marek Martiška, 35-r., Doležalova 5
Martin Buch, 25-r., Benkova 26
Mária Feketeová, 87-r., Ul. 8. mája 31
Margita Krupová, 82-r., Spojovacia 20
Emil Furka, 68-r., Dlhá 21
Margita Gráffingerová, 85-r., Pri strelnici 36
Dana Slováková, 49-r., Tr. A. Hlinku 14
Anna Snopová, 78-r., Stavbárska 10
Jozef Lacena, 54-r., Hlboká 55
Damián Jančo, 2-r., Mikovíniho 16
Terézia Michaličková, 85-r., Zelená 3
Ladislav Orlík, 81-r., Levická 38
Karol Bielik, 69-r., Kremnická 11
Samuel Kuchta, 89-r., Jarmočná 14
Helena Michaličková, 88-r., Dolnočerm. 62
Gabriel Slamka, 71-r., Nábr. mládeže 23
Peter Mikula, 24-r., Zvolenská 32
Anna Čurgaliová, 74-r., Dolnočermánska 62
Juraj Deutsch, 77-r., Tr. A. Hlinku 15
Ing. Michal Korytko, 65-r., Sitnianska 3
Ludovít Šupka, 69-r., Vodná 4
Anna Betáková, 87-r., Výstavná 37
Jozef Bubeník, 83-r., Dunajská 10
Viliam Červen, 57-r., Partizánska 57
Margita Krajnáková, 93-r., Vikárska 3
Augustín Rýdzy, 95-r., Železničarska 52
Pavol Varga, 59-r., Štefánikova tr. 94
Milan Zdurienčík, 72-r., Novomeského 2
Miroslav Dobrotka, 55-r., Hlboká 5
Vilma Opečková, 85-r., Železničarska 52
Žofia Vassová, 93-r., Čajkovského 10
Eva Brezinová, 53-r., Tr. A. Hlinku 34
Mária Hrubová, 71-r., Bišovská 27
Zlatica Lipovská, 84-r., Červenova 23
MUDr. Vojtech Okša, 80-r., Kalvárska 10
Helena Sedláčková, 88-r., Dunajská 1
Valéria Zaujcová, 69-r., Kozmonautov 7
Ján Jaško, 83-r., Malinová 4

Anna Szöllösyová, 89-r., L. Čuláka 21
Ján Papp, 79-r., Novomeského 13
Dezider Tichanský, 55-r., Tr. A. Hlinku 53
Peter Zimmermann, 61-r., Kozmonautov 7
Mária Krajčová, 70-r., Štúrova 35
Štefan Lacina, 85-r., Štefánikova tr. 77
Alojz Kytka, 43-r., Krčméryho 20
Magdaléna Vargová, 79-r., Holubyho 16

V mesiaci JÚL 2009 nás opustili títo občania mesta Nitra:

Pavína Adameková, 77-r. Novomeského 4
Ignác Adamka, 86-r., Urbánkova 4
Erik Antala, 35-r., Nitra
František Baláz, 80-r., Gorazdova 26
Valent Baláz, 77-r., Nábrevie mládeže 79
Mária Belková, 79-r., Dolnočermánska 62
Alžbeta Beneová, 81-r., Golianovská 3
Mária Bérešová, 77-r., Čajkovského 1
Mária Bírová, 91-r., Považská 14
Anton Bittner, 87-r., Vikárska 9
Alžbeta Borovská, 81-r., Hodžova 14
Jozef Bútor, 84-r., Lesná 2
Jozef Čapla, 84-r., Spojovacia 8
Magdaléna Částová, 77-r. Čavojského 12
Gizela Čulagová, 86-r., Stavbárska 24
Pavol Čulák, 69-r., Horeckého 5
Viliam Čurka, 54-r., Dlhá 99
František Dano, 82-r., Clementisova 39
Jolana Depešová, J. Zelenáka 46
Ludmila Galandáková, 57-r., Tríbečská 3
Adolf Garabík, 82-r., Železničarska 52
Mária Gavurová, 84-r., Hornozoborská 84
Marta Harmatová, 47-r., Bizetova 37
Stanislav Hindický, 69-r., Hornozoborská 81
Júlia Chobotová, 92-r., Piešťanská 9
Andrea Ilavská, 36-r., Partizánska 61
Slavko Ivančík, 69-r., J. Kráľa 55
Jozef Kadlečík, 88-r., Bernoláková 16
František Karas, 73-r., Dumbierska 11
Pavol Karlík, 53-r., Dlhá 46
Agneša Kiačeková, 80-r., Jedlíkova 2
Jaroslav Konec, 82-r., Bohúňova 15
František Kováčik, 66-r., Kvetná 10
Ludmila Križanová, 81-r., Stračia 8
Magdaléna Krkošová, 77-r., M. S. Trnavského 4
Olga Kučáková, 76-r., Párovská 13
Júlia Kútiková, 77-r., Štefánikova tr. 74
Michal Lednický, 74-r., Golianova 52
Ján Lipták, 62-r., Parkové nábr. 7
Augustín Macko, 79-r., Hornozoborská 64
Terézia Mesárošová, 87-r., Vodná 8
Jozef Mikuš, 65-r., Štefánikova tr. 78

Jozef Miškovič, 67-r., Ďurčanského 5
Helena Mišutová, 97-r., F. Mojtu 27
Tibor Mrázik, 30-r., Benkova 7
Darina Múdra, 42-r., Svätoplukova 27
Katarína Murková, 79-r., Hollého 9
Anna Nádaždyová, 94-r., Kamenná 32
Sidónia Papšová, 88-r., Považská 14
Helena Pettkešová, 85-r., Kupecká 8
Ladislav Pintér, 44-r., Na Hôrke 22
Kvétoslava Prešková, 81-r., Dolnozoborská 11
Miroslav Proksa, 60-r., Majakovského 5
Róbert Radejovský, 52-r., Hollého 7
Ladislav Satin, 77-r., Schurmannova 10
Pavol Skovaj, 82-r., Dr. J. Budyaho 39
Jozefa Šipošová, 87-r., L. Okánika 2
Olga Šipošová, 81-r., Kláštorská 10

Marián Špetko, 75-r., Murániho 7
Pavol Ťapušík, 59-r., Lúčna 1
Katarína Teplanská, 83-r., Tr. A. Hlinku 17
Ing. Ladislav Teséri, 72-r., Clementisova 5
Anton Tománek, 89-r., Smetanova 12
Peter Tomka, 56-r., L. Čuláka 31
František Urbánek, 70-r., Novomeského 25
Mária Urbanová, 73-r., Wilsonovo nábr. 144
Vincent Večera, 88-r., Bizetova 8
Valéria Vilinová, 82-r., Štúrova 110
Jozef Vindiš, 70-r., Dolnočermánska 62
Helena Višňovská, 88-r., Lipová 10
Helena Vlasáková, 60-r., Benkova 14
Olga Výmolová, 67-r., Benkova 7
Emília Windischová, 77-r., Štúrova 41
Ludovít Zatko, 59-r., Dlhá 60

POVEDALI SI „ÁNO“

V mesiaci JÚN 2009 sa na spoločnú cestu životom vybrali tieto dvojice:

6. júna: Štefan Kramár z Cabaja a Katarína Javorová z Nitry, Marián Ševčík a Petra Perinová, obaja z Malého Zálužia, Ivan Plesník a Petra Žitná, obaja z Nitry, Ján Štajer z Alekšíniec a Natália Vargová z Jelenca, Igor Horvát a Jadwiga Lisiová, obaja z Nitry, Lubomír Dóci a Nada Rapavá, obaja z Nitry, Jozef Lontoš z Vinodolu a Lenka Plevková z Nitry, Ing. Miroslav Mojžiš z Bratislavy - Nové Mesto a Ing. Lucia Gálová z Nitry, Ivan Varga z Jelenca a Lucia Matúšková zo Zvolena, Juraj Raučina a Miroslava Šantová, obaja z Nitry, Jozef Jerga z Bratislavy a Denisa Endrődyová z Ivanky pri Nitre, Tomáš Gúcky a Erika Špániková, obaja z Nitry, Andrej Jahnátek z Nitrianskych Hrnčiaroviec a Lenka Mazáková z Martina, Marek Székely z Nitry a Klaudia Bečárová z Vrábľov, Martin Pochyba z Rastislavíc a Kristína Christovová z Polného Kesova, Michal Šterba a Silvia Vargová obaja z Lehoty, Peter Kostoláni a Katarína Vargová, obaja z Nitry, Peter Červenka z Dunajskej Stredy a Zuzana Bolačeková z Nitry, Ladislav Tolar z Dalovic (Česká republika) a Monika Sedmáková z Nitry

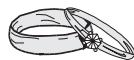
13. júna: Miloš Paška z Nitry a Daniela Balážová z Bratislavy - Dúbravky, Radoslav Rízek a Zuzana Koprďová, obaja z Nitry, Michal Andrášik z Lehoty a Veronika Kotvasiková z Nitry, Marek Dvořák z Nitry a Lucie Janůjová

z Prahy - Dubenča, Ing. Peter Mihálik z Mojmiroviec a Katarína Buchová z Hruboňova - Výčapok, Zoltán Baráth z Ladíc a Eva Orliková z Kostolian pod Tribečom, Dušan Budinský z Levica a Petra Spišiaková z Nitry, Michal Ďatko zo Zlatých Moraviec a Zuzana Gajdošíková z Nitry

20. júna: Ladislav Račko zo Šiah a Tatiana Bibeňová z Nitry, Marek Bene a Martina Palková, obaja z Nitry, Róbert Kadlec a Ingeborg Poláčiková, obaja z Nitry, Stanislav Sivák z Bratislavy - Nové Mesto a Diana Holecycová z Bratislavy - Rača, Radovan Švancara a Gabriela Švarcbacherová, obaja z Nitry, Roman Homola a Mgr. Jana Švecová, obaja z Nitry, Richard Pintér z Nitry a Lenka Brindzová z Dolných Obdokoviec, Miroslav Markusek a Martina Karabínová, obaja z Nitry, Martin Zálepa a Mária Dragúňová, obaja z Nitry, Gabriel Burčiar a Lucia Gubišová, obaja z Nitry, Ing. Juraj Nemeš a Ing. Silvia Bírová, obaja z Nitry, Tomáš Lenčes a Daša Bruckerová, obaja z Nitry, Ing. Peter Hegeduš a Ing. Eva Mlynčeková, obaja z Nitry, Pavol Líška a Stanislava Šupková, obaja z Nitry, Martin Orlik a Rita Vargová, obaja z Nitry, Martin Schmidt a Ing. Zuzana Kolčáková, obaja z Bratislavy - Ružinov, Marcel Dian z Nitry a Daniela Mičudová z Dulova

POVEDALI SI „ÁNO“

V mesiaci JÚL 2009 sa na spoločnú cestu životom vybrali tieto dvojice:

11. júla: Ing. Michal Kročko a MUDr. Katarína Medovarská, obaja z Nitry, Pavel Koch z Nitry a Zuzana Hudecová z Lužianok, Daniel Sveteník a Martina Fabová, obaja z Golianova, Peter Urban z Neveríc a Tatiana Minárová z Nitry, Daniel Ševčík a Zuzana Lopašovská, obaja z Nitry

18. júla: Olivier Georges Alexandre Gereke zo Švajčiarska a Zuzana Hetényiová z Nitry, Peter Darnady a Zuzana Halenárová, obaja z Nitry, Ing. Peter Poljaček a Iveta Mičková, obaja z Nitry, Miroslav Michalka z Podhorian - Sokolníkov a Mária Hrčková z Banskej Bystrice, časť Skubín

25. júla: Peter Stopa z Nitry a Klaudia Menkeová z Nových Zámkov, Viliam Benc a Monika Diďáková, obaja z Nitry, Radoslav Veselei a Miriama Saková, obaja z Nitry, Dušan Galbavý zo Šoporne a Katarína Nováková z Nitry, Michal Olejník a Jana Paulíková, obaja z Nitry, Peter Kollár a Lenka Pohančíková, obaja z Nitry, Tibor Jancso a Veronika Čellárová, obaja z Nitry, Pavol Brezina z Nitry a Kristína Rídekyová z Bánoviec nad Bebravou, Maroš Nosian a Eva Antalíková, obaja z Nitry

30. júla: Vladimír Čerešňa a Mária Tatarová, obaja z Nitry

Amfiteáter sa bavil spolu so Saragossou Band

Prehriaty augustový večer v nitrianskom Amfiteátri ešte viac rozpáil megakonzert hviezdnej kapely 70. a 80. rokov, ktorá do Nitry pricestovala v nedeľu 16. augusta krátko po 19. hodine. Velkolepá šou sa uskutočnila pod záštitou primátora mesta Nitra Jozefa Dvonča. Ani on si tento hudobný zážitok nenechal ujsť, pričom vysoko kladne hodnotil fakt, že mesto má na takéto účely k dispozícii Amfiteáter, ktorý bol v minulom roku zrekonštruovaný.

Skupina Saragossa Band na scénu svetovej populárnej hudby prerazila v roku 1977, odvtedy predala milióny nosičov po celom svete. Kapela je známa tým, že - či už ide o festivaly, koncerty alebo galavečery, spieva

vždy naživo. Na koncerte v Nitre tomu nebolo inak. Nitra si užívala Saragossu Band a platilo to aj opačne: Saragossa Band si užívala Nitru, o čom svedčili aj povzbudzujúce pokriky sólistu kapely: „Nitra, super! Nitra, perfekt!“ Melodická tanečná hudba, s charakteristickým juhoamerickým feelingom chytla ľudí okamžite za srdce a ako bolo vidno na tancujúcom a skandujúcom amfiteátri, pesničky zabávali ľudí rôznych vekových skupín.

Nitriansky Amfiteáter spieval hity Big Bamboo, Zabadak, Agadou, Rasta man, Disco Boogie Boogie, aj Malaika. Podľa slov organizátorov festivalu, Saragossa Band netrpí žiadnymi hviezdnyimi maniermi. K ich hlavným požiadavkám patrilo

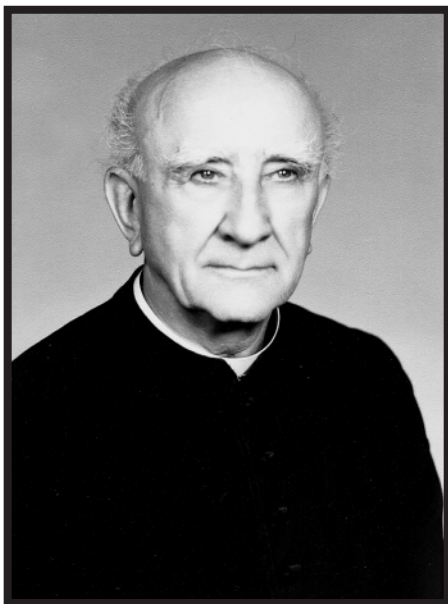
kvalitné ubytovanie - všetci šiesti členovia kapely, vrátane dvoch technikov, chceli mať samostatné izby. Kapela nemala špeciálne požiadavky, ani čo sa týkalo jedálneho lístka. Zaujímavosťou však je, že traja členovia kapely sú prívržencami vegetariánskej stravy. Pred vystúpením Saragossy Band sa o zábavu v štýle 70. - 80. rokov postarali traja najznámejší oldies DJ Slovenska - D. Marušák z Bratislavy, L. Hradský zo Zvolena a T. Gavalčík z Nitry. Po nich vystúpila predkapela The Brazen Head, ktorá poslucháčov pripravila na samotného headlinera. Pre tých, čo zaváhali a neprišli, sú najlepšou výpoveďou o úspešnom koncerte fotografie, ktoré publikujeme na obálke časopisu. (syn)

Zomrel prvý rektor kňazského seminára Mons. Rudolf Bošňák

V utorok 30. júna 2009 sa veriaci rozlúčili s apoštolským protonotárom Mons. Rudolfom Bošňákom, s prvým rektorom obnoveného Kňazského seminára sv. Gorazda v Nitre a kňazom nitrianskej diecézy, ktorý zomrel vo veku 92 rokov a v 68-roku kňazstva, v nedeľu 28. júna 2009. Pohrebné obrady, ktoré viedol nitriansky diecézny biskup Mons. Viliam Judák, sa uskutočnili na Cintoríne sv. Cyrila a Metoda v Nitre.

Mons. ThLic. Rudolf Bošňák sa narodil 9. januára 1918 v Bučanoch pri Trnave. Pochádzal z 13 detí. Dve sestry pôsobili v reholi uršulínok - Sr. Stanislava, narodená 13. 2. 1910, pôsobí od roku 1935 v misiách v Thajsku.

Základne vzdelanie získal v rodisku. Gymnaziálne štúdiá ako maloseminarista v Nitre (1929-1937). Tu študoval teológiu na Vysokej škole bohosloveckej (1937-1942). Kňazskú vysviacku prijal z rúk diecézneho biskupa ThDr. K. Kmeťku 21. júna 1942 v Nitre. Pôsobil ako kaplán v Pruskom (1942), Dubnici n/Váhom (1942-1943), Žiline-Najsvätejšej Trojice (1943-1947), zároveň postgraduálne študoval na CM-BF v Bratislave, ThLic. (1950); ďalej pôsobil v pastorácii ako kaplán v Bytči, v Dolnom Hričove (1947), v Trenčianskej Turnej s duchovnou službou vo väznici Ilava (1947-1949), v Nitre - Dolné mesto (1949 - 1950). Vo väzení v r. 1950-1960. Pôvodne bol odsúdený na 12 rokov väzenia. Po prepustení mu nedali štátny súhlas na výkon kňazskej služby. Pracoval

v Ústave geodézie a kartografie (1960) a ako autoklampiar v Druotechne Bratislava (1960-1967).

Spravoval farnosť vo Veľkých Bieliciach (1967-1978), ako dekan pôsobil v Oponiciach (1978-1991), za konzultora bol menovaný r. 1978. Rektorom Kňazského seminára sv. Gorazda v Nitre a moderátorom štúdiá na Teologickom inštitúte bol v rokoch 1991-1996. Pôsobil aj ako správca farnosti Beckov (1996-1997). V roku 1991 bol menovaný za pápežského preláta. Na odpočinku bol v Nitre od r. 1997. Príležitostne prispieval do Katolíckych novín, Duchovného Pastiera, Rodinného spoločenstva, Hlasy z domova a misií; prekladal z nemeckého jazyka.

(rm)

Katedra výživy ľudí SPU Nitra a aktivity „Zdravé mesto Nitra“

Katedra výživy ľudí Fakulty agrobiológie a potravinových zdrojov Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre ďakuje za spoluprácu pri riešení projektov „Zdravé mesto Nitra“ viacerým základným a stredným školám v Nitre, ktoré sa v predchádzajúcom období zapojili do aktivít zameraných na zdravú výživu a životný štýl.

Podakovanie patrí žiakom a študentom vybraných škôl v Nitre, ako aj ich rodičom, ale predovšetkým vedeniu a pedagogickým pracovníkom Strednej priemyselnej školy potravinárskej, Hotelovej akadémie, Športového gymnázia, Stredného odborného učilišťa potravinárskeho, Strednej poľnohospodárskej a veterinárnej školy; ako aj Základných škôl na Beethovenovej, Benkovej, Cabajskej, Fatranskej, Krčméryho, Na Hôrke, Nábřeží mládeže a na Škultétyho ulici.

Realizovanie aktivít umožnila Komisia Rady zdravia mesta Nitra na čele s predsedom Ing. Františkom Balážom, viceprimátorom mesta Nitra, pričom organizačne svojou činnosťou významne prispela Mgr. Dana Barbaričová, referentka pre spoluprácu s neštátnymi subjektmi a projektu Zdravé mesto. Aktivity boli uskutočnené v spolupráci s Úradom verejného zdravotníctva v Nitre - MUDr. Katarínou Tinákovou a PhDr. Alenou Gregušovou, ako aj v spolupráci s MUDr. Katarínou Babinskou, PhD. z Fyziologického ústavu Lekárskej fakulty UK Bratislava. Realizo-

vané aktivity boli zamerané na zdravý životný štýl vrátane správnej výživy a pohybovej aktivity u detí a mládeže. Žiakom boli poskytnuté mnohé informácie a materiály o prevencii chorôb výživou a životným štýlom. Hodnotené u nich boli viaceré ukazovatele zdravotného a nutričného stavu (o. i. telesný tuk, parametre energetického metabolizmu), rizikové faktory civilizačných chorôb, ako aj poznatky o význame prevencie závažných chorôb. Cieľom bolo vzdelávanie, zvyšovanie informovanosti,

zhodnotenie aktuálneho stavu v oblasti zdravého životného štýlu vrátane správnej výživy u detí školského veku. Vyhodnotenie vyšetovaných parametrov nutričného a zdravotného stavu umožní porovnanie stravovania a zdravia detí školského veku v Nitre a celkovo na Slovensku. Z čiastkového hodnotenia výsledkov vyplýva, že stredné hodnoty telesnej hmotnosti mala necelá polovica vyšetrených detí (45,80 %), veľmi nízke alebo nízke hodnoty mala takmer štvrtina (24,37 %), zatiaľ čo vysoké alebo dokonca veľmi vysoké hodnoty boli zistené u takmer tretiny detí školského veku (29,83 %).

Ing. Katarína Fatrcová-Šramková, PhD.
Katedra výživy ľudí
FAPZ SPU v Nitre

Nitrianske motívy v tvorbe umelcov

V Salóne Nitrianskej galérie si počas leta mohli návštevníci prehliadnúť výstavu s názvom

mestské zákutia, nitrianske uličky, dvory, ale dokumentovali i premeny mesta od obdo-

bu reprezentoval ukrajinský autor Romanos Vartanovič Sarkaasjan.

Návštevníci výstavy si prehliadli aj staré rytiny neznámych i známych autorov 17. - 19. storočia. Z rôznych uhlov pohľadov mohli vnímať dominanty Nitry, ale i jednoduché tiché a nostalgické zákutia mesta a jeho okolia. Výstava priblížila stavebný rozmach mesta z druhej polovice minulého storočia a jeho postupnú premenu na moderné mesto. Výstavu venovali zakladateľovi Nitrianskej galérie JUDr. Štefanovi Valentovi (1908-2007) pri príležitosti druhého výročia jeho úmrtia. K výstave vydali monografickú publikáciu s názvom „Spomienky na Štefana Valenta (1908 - 2007)“, ktorú napísala kurátorka výstavy Marta Hučková. Publikácia vyšla i vďaka finančnej podpore Mesta Nitry. Vedenie Nitry na výstave prezentoval viceprimátor František Baláž a za Nitriansky masoprávny kraj sa na výstave zúčastnil zástupca predsedu Ján Vančo.

Ludmila Synaková

Nitrianske motívy v tvorbe umelcov 17. - 20. storočia. A že sa bolo na čo pozeráť, o tom svedčia neutíchajúce ohlasy milovníkov výtvarného umenia, ktorí sa mohli pokochať pohľadmi nielen na tvorbu autorov slovenskej proveniencie, ale i niekoľkých zahraničných umelcov. Títo vo svojej komornej maliarskej tvorbe stvárnivali vedutové pohľady na Nitriansky hrad, podhradie,

bia 17. storočia takmer do konca 20. storočia.

Z nitrianskych autorov boli svojou tvorbou zastúpení Ľudovít Nyulassy (1811-1882), Karol Pongrácz (1872-1930), Gustáv Adolf Schüle (1884-1972), Maximilián Schurmann (1890 - 1960) a mnohí ďalší maliari. Predstavitelov slovenskej výtvarnej moderny prezentovali diela Jozefa Kollára (1899-1982), zahraničnú tvor-

Hviezdy operného neba na „Hoj, vlast' moja“

Prvý september - Deň Ústavy SR, si v Nitre pravidelne pripomíname slávnostným operným galakonzertom. Jubilejný 15. ročník benefičného podujatia sa uskutoční v Mestskej hale na Dolnočermánskej ulici so začiatkom o 18. hodine. V programe sa predstavia spevácke hviezdy slovenského operného neba: Jolana Fogašová, Terézia Kružliaková, Iveta Matyášová, Katarína Štúrová, Martin Babjak, Peter

Dvorský, Ján Galla, Ľudovít Ľudha a Orchester a zbor Opery SND. Diriguje Rastislav Štúr. V programe odznejú árie z oper Predaná nevesta, Barbier zo Sevilly, Don Pasquale, Carmen, Tosca, Turandot a Svätopluk.

Finančné prostriedky z predstavenia budú použité na opravu Nitrianskeho hradu.

Organizátormi podujatia sú Mesto Nitra, Nadácia Konštantína Filozofa v Nitre

a Opera SND Bratislava. Podujatie finančne podporili a tým aj prispeli na opravu Nitrianskeho hradu tieto spoločnosti: Hagard Hal, a.s., Ul. Fraňa Mojtu, Nitra, ICT ISTROCONTI, a.s., Bratislava, Metrostav SK, a. s, Bratislava, ProCS, s. r. o., Šála, EL-LIO, spol. r. o., Nitra, Cesty Nitra a.s., Ivan Blažo - IBEX, Močenok, COOP Jednota Slovensko, Bratislava a Matador, Bratislava a ďalší.

(sy)

Prírodná galéria umeleckej keramiky

V beladickom Park Hoteli Tartuf počas troch letných týždňov tvorilo päť keramikov z krajín strednej a východnej Európy. Ich stretnutie vyvrcholilo v piatok 21. augusta vernisážou za účasti primátora mesta Nitra Jozefa Dvonča a ďalších hostí.

VIII. Medzinárodný keramický workshop je tradičným umeleckým podujatím, ktoré začalo písať svoju históriu v objekte Kaštieľa Pustý Chotár eš-

te v roku 1999. Doteraz sa uskutočnilo sedem ročníkov za účasti takmer 50 keramikov a sochárov z 20 krajín sveta. Diela umelcov zvyrazňujú výnimočnosť celého areálu kultúrnej pamiatky. Návštevníci ich mohli obdivovať nielen v interiéroch kaštieľa a hotela, ale aj v parku, ktorý sa koncom minulého leta premenil na Prírodnú galériu umeleckej keramiky, unikátnu v rámci celého Slovenska. Beladický

workshop - galéria keramiky so sprievodnými aktivitami boli v r. 2008 súčasťou projektu kandidatúry Nitra na Európske hlavné mesto kultúry 2013. Súčasťou vernisáže bolo vystúpenie skupiny Continental Jazz Quartet z Nitra, ktorá hrá džezové štandardy v štýle mainstream a bebop.

V kultúrnom programe sa predstavila nitrianska Traláška.

Ludmila Synaková

Jasne žiariacou stálou medzi športovými podujatiami na prahu letných prázdnin je DISKOKILOMETER, beh pre registrovaných aj neregistrovaných, mužov a ženy. V sobotu 27. júna sa na štadióne AC TJ Stavbár Nitra uskutočnil 29. ročník tohto podujatia pod záštitou neziskovej organizácie Čakanka a AC TJ Stavbár Nitra.

Diskokilometer má niekoľko zaujímavých zvláštností, ktorými sa odlišuje od iných športových podujatí tohto typu. Prvou je, že pretek sa nesústreďí len na dospelých bežcov, ale prebúda záujem o beh u najmladšej generácie. Rodičia s najmenšími ratoľkami môžu dospeličky prejsť dráhu 81 m a takto otvoriť bežecké podujatie. Hoci hlavnou disciplínou je beh na 1000 m, tí malí, chlapi aj dievčatká, si svoje sily vyskúšali na dráhe dlhej 200 m a 600 m a mohli prežívať nezabudnuteľné chvíle radosti

DISKOKILOMETER

z víťazstva, pocit, že čosi dokázali, prekonali.

Takmer celý týždeň nebo spúšťalo dažďové kvapky nad mesto i atletický štadión a zdalo sa, že v poslednú júnovú sobotu búrka prekazí toto pekné podujatie, ale v podvečer sa nad bežeckou dráhou objavil modrý baldachýn, teplé slnečné lúče vysušili mláky na tartane a hlavný program sa mohol začať. Ani nepriazeň počasia neodradila skalných bežcov a verných divákov, ktorí tleskali víťazom v každej kategórii. Ďalšou zvláštnosťou Diskokilometra je, že hlavné preteky sa bežia večer o 21. 30 hod. chvíľu po zotmení. Dráhu osvetľuje len mäkké svetlo lúčov umiestnených na jej okraji a pre divákov je fascinujúcim zážitkom pohľad na krásu ľudských nôh ľahko sa odrážajúcich od červenohnedého tartanu.

A treba pripomenúť, že k zvláštnostiam či zaujímavostiam tohto podujatia patrí zmysel zápolenia: radosť z pohybu, blahodárne účinky behu

na ľudský organizmus a priateľská atmosféra, plná pohody, kde nejde o víťazstvo za každú cenu, ale o harmóniu tela a duše. Do analóg víťazov 29. ročníka Diskokilometra sa zapísali tieto bežci:

Neregistrovaní dorastenci: Denis Danáč (2:53,76), neregistrovaní muži do 35 rokov: Peter Gibala (3:14,64), neregistrovaní muži nad 35 rokov: Jaroslav Baťo (3:13,62), neregistrovaní muži nad 45 rokov: Štefan Gibala (3:23,32), neregistrovaní muži nad 55 rokov: Jústín Illéš (3:37,64). Diskokilometra sa zúčastnili aj ženy a v kategórii neregistrovaných žien nad 35 rokov na stupni víťazov stála Lubomíra Čajková časom - 4:43,32. K zvláštnostiam Diskokilometra by sme mohli ešte pripočítať aj jeho dlhú históriu, veď patrí k najstarším športovým podujatiam v Nitre a v roku 2010 bude sláviť jubileum - 30. ročník vďaka obetavosti, nadšeniu a láske k atletike, najmä behu organizátorov a rozhodcov.

Janka Svítková

Vzdelanie zostáva trvalou hodnotou

dokončenie z 5. str.

ktorú poskytujú - a to je precvičovanie si strojpisu na pobočke počas dňa. Stále aktuálne je jednoduché účtovníctvo, podvojné účtovníctvo, mzdy a personalistika. Čo sa týka bezpečnosti práce a požiarnej ochrany, ponúkajú základnú odbornú prípravu technikov požiarnej ochrany a základnú odbornú prípravu bezpečnostných technikov. Obidva kurzy sa začínajú v septembri. Vyhľadávaný je kurz pracovného práva v personálnom riadení. Kurz je určený najmä pre mzdárov, personalistov, účtovníkov, ktorí majú skumulované funkcie a musia sa vedieť zorientovať vo všetkých oblastiach pracovného práva. Skúsený lektor Peter Gališín uvádza okrem teórie množstvo príkladov z praxe.

Pri neakreditovaných kurzoch chce nová riaditeľka

vniesť do akadémie inováciu - zapojiť bežných ľudí do vzdelávania. A to najmä tých, čo majú záujem tráviť voľný čas zmysluplne a sú remeselné zruční. Práve pre nich otvárajú dva takéto kurzy - tvorivé dielne a kurz domáceho maséra. Výhodou kurzu šikovných rúk je, že sa naučíte kopolacných a peňaženku nezafažujúcich technik - tvorba krabičiek na šperky servítkovou technikou, maľovanie, digitálna fotografia, maľovanie na sklo a na tričká. Novinkou je kurz domáceho maséra, kde vás skúsení lektori naučia základným technikám masáže v priebehu 50 vyučovacích hodín. Výsledkom síce nie je certifikát na otvorenie živnosti, ale pomoc pre rodinného príslušníka. Kurz sa bude robiť v salóne lektora.

Akadémia vzdelávania sa chce na verejnosti zviditeľniť v piatok 25. septembra, kedy

pripravuje charitatívnu akciu v spolupráci so všetkými pobočkami na Slovensku. Podujatie s názvom MOST - mesiac o srdcových témach pripravujú v spolupráci s Nadáciou srdca, Mestom Nitra, Strednou zdravotníckou školou v Nitre a fitcentrom Fitlína. Začiatok je naplánovaný na 10. h. Na 4 stanovištiach sa bude vykonávať meranie krvného tlaku, tuky a cholesterolu a po meste budú chodiť hliadky zdravého života, ktoré budú rozdávať srdiečka zdravého života a informovať o rizikách nezdravého životného štýlu. Od 15. hodiny sa v priestoroch veľkej sály Akadémie vzdelávania za účasti primátora Jozefa Dvonča uskutoční aerobikový maratón, kam všetkých pozývame, aby si prišli zadarmo zacvičiť a podporiť túto akciu.

Ludmila Synaková

AKADÉMIA ©
VZDELÁVANIA

Sládkovičova 7, 949 01 Nitra, e-mail: avnr@aveducation.sk
Mobil: 0903 285 580, 0902 930 396

v spolupráci s Mestom Nitra a fitcentrom Fitlína Vás pozýva na

Aerobikový maratón

Pri príležitosti akcie Deň D v rámci projektu MOST Mesiac o srdcových témach

Zapojte sa do akcie, vybite si energiu cvičením a urobte niečo pre svoje zdravie!

Kedy? 25.9.2009 (piatok) od 15:00 do 18:00

Kde? Akadémia vzdelávania, Sládkovičova 7 (za hlavnou poštou)

Kto? všetky vekové kategórie sú vítané

Za koľko? za pekný úsmev a dobrú náladu

Program? zápis, vstupný darček, maratón, meranie krvného tlaku, počas prestávky prednáška o rizikových faktoroch kardiovaskulárnych ochorení a možnostiach prevencie, finále, slávnostné vyhodnotenie.

Registrácia: denne od 8:00 hod. do 16:00 hod., do 23.8.2009 (osobne na pobočke alebo telefonicky na 0903 285 580)

Nitriansky futbal slávi storočnicu

V minulom čísle sme uverejnili prvú časť článku o histórii nitrianskeho futbalu. Pokračujeme spomienkami na obdobie rokov 1945 až 1959, keď sa po ročnom pôsobení v krajskej divízii mužstvo prebojovalo do krajskej divízie a o necelý rok sa naskytla šanca - postup medzi najlepšie mužstvá republiky - do 1. ligy. Nitra však obsadila štvrté miesto a nasledoval odliv hráčov, ktorí cítili, že majú aj na prvú ligu. Zmeny sa netýkali len zloženia zostavy, ale došlo aj k zmene názvu klubu. Z Athletic Clubu sa stali najprv Spojené závody a potom ZK Komunálnych podnikov, k viditeľnej konsolidácii však došlo až za éry Slavoja v roku 1953.

Káder sa citelne posilnil, prišli Putera, Staník, Obert, Cintula, Pšenko, Hrivnák, začali sa presadzovať odchovanci Paulis, Valčík, Belák. Pod funkcionárskym vedením Vojtecha Krupu sa v Nitre začal forsirovať nový štýl hry a Nitra sa prebojuje do II. ligy. K najväčším oporám mužstva patrili brankár Lešický a kanonieri Botorče a Cintula. Slavoj sa nestratil ani v takej kvalitnej súťaži, postupne skončil, už ako Slovan Nitra na 4., 5., 6. mieste. Vynikajúco hrali Nitrania aj v medzinárodných zápasoch. Pamätným ostal aj zápas z roku 1956 s legendárnym Honvédom Budapešti, ktorý sa skončil v 3:1 v prospech maďarského majstra. Návrat do celoštátnej československej ligy sa mohol priblížiť 7. júna 1959 v Trenčíne. Na ligový definitívny potrebovala Nitra vyhrať, a tak sa aj stalo. Autorom jediného gólu bol nitriansky Dušan Koník. Znamenal po prvý raz v histórii futbalu pod Zoborom postup do najvyššej súťaže. Pod taktovkou Karola Bučka a Laca Baláza sa o to zaslúžili títo futbalisti - Kubačka, Padúch, Ištók, Staník, Paulis, Krásnohorský,

Kisý, Belák, Koník, Fojtík, Farman, Cintula, Pucher, Putera, Dinga, Moravčík, Buranský, Urban a Viktor.

PRVÁ LIGA LEN V ŠTVORROČNÝCH ETAPÁCH 1959-1975

Svoj prvý ligový zápas odohrali nitrianski chlapci v Košiciach. Napriek prehre 2:3 neskľamali. Do histórie klubu vošiel ako historicky prvý strelec v najvyššej súťaži dlhoročný hráč, neskôr tréner, vtedy kapitán Ladislav Putera. Slovan Nitra sa v lige rýchlo aklimatizoval. Konečné 8. miesto bolo úspechom. Navyše Michal Pucher si vystrielal Pohár Práce (na snímke) určený pre najlepšieho strelca ligy. Za dlhodobé výkony v lige si pozvánku do Olympijského mužstva vybojovali Pucher, Navrátil a Hrnčár. Po slabšom druhom, pre nováčika krízovom roku pôsobenia v lige priniesol tretí najlepší umiestnenie Nitry v histórii. Skončila na 2. mieste, za Duklou Praha, so stratou troch bodov. Zostava v tomto ročníku bola vybraná z tohto kádra - Padúch, Kubačka - Ištók, Staník, Dobai, Oslica, Putera, Halás, Černák, Navrátil, Koník,

Borovský, Pucher, Hrnčár, Bachratý, Gyurek, Benedik, Barát, Fojtík, Kisý, Dinga, Čmarada, Nagy, Kopecký. Štvrtý rok priniesol prekvapujúco pád. Posledné, dvanásť miesto za Kladnom bolo veľkým prekvapením. Vtedy ešte nik nemohol tušiť, že opätovný postup príde až po dlhých ôsmich rokoch. Počas doby účinkovania v druhej lige Nitra nestačila na Trnavu, Žilinu či Brno. V poslednom prípade, v sezóne 1968/1969 stačila Nitre v Brne remíza, AC inkasoval gól v 83. minúte. Lenže už vtedy sa začal rodiť tím, ktorý vytúžený postup vybojoval v sezóne 1970/1971, už v novej, kvalitnej 16-člennej celoštátnej súťaži. Ako tréner sa pod úspech podpísal Ing. Michal Pucher, ktorý vtisol hre svoju pečať, vychádzal zo skonsolidovanej zostavy. Oporami boli predovšetkým brankár Szabó, obrancovia Ižold, Porubský, záložníci Štárek, Švec a útočník Ternény. Ihrisko pod Zoborom sa stalo nedybnou pevnosťou. Na obnovenú ligovú premiéru so Slovanom Bratislava bolo zvedavých 20 tisíc divákov, nálada bola výborná, akurát výsledok nebol slávnostný. Slovan zvíťazil 2:1. Celý ročník nevyznel zle, Nitra skončila na 10. mieste. V nasledujúcich rokoch bola Nitra postupne 10., 11., 16. Ročník 1974/1975 nepatril k najšťastnejším. Inzultácia rozhodcu v zápase so Spartou Praha pripravila mužstvo o dva body, ale i o povest pohostinného štadióna. Pod vedením mladých trénerov Dingu a Lešického skončila Nitra beznádejne posledná.

Dokončenie v budúcom čísle

Tak si schuti...

Vulgárne nadávanie je ľudská a európskou civilizáciou sa ťahne už pekných pár tisíc rokov. Lenže takéto konštatovanie zavaňa skazonosným morálnym relativizmom a naznačuje, že sa s tým vlastne ani nedá nič robiť. Napokon, aké šance má moderná demokracia, ak sa hriešnikov počas histórie nepodarilo spacifikovať ani vyrezaním jazyka či vypálením znamenania hanby? Lenže aj keby sme účinné spôsoby našli, prípadným čističom nemá kto udeliť mandát, keď začínate cítiť príznaky nervovo-svalového napätia, zvyšuje sa vám krvný tlak a hladina cukru v krvi, zrýchľuje sa dych a celkovo cítite, že o niekoľko sekúnd vybuchnete. Jediná dobre zvolená štvornásobná nadávka psychologicky prečistí váš organizmus, a preto je nadávanie zo zdravotného hľadiska rozhodne užitočnejšie ako potláčanie či zadržiavanie emócií. Čítal som, že istý výskumný tím britskej univerzity dospel k záveru, že pravidelné nadávanie na pracovisku pomáha upevniť pracovnú morálku, pretože zamestnanci môžu efektívnejšie vyjadriť svoje pocity a zároveň si vybudovať užšie sociálne vzťahy. Hrešenie pomáha nastoliť pocit skupinovej identity, za istých okolností ním vyjadrujeme účasť, morálnu podporu a solidaritu, dokonca aj dôveru a stupeň intímnosti. Vulgárny humor pomáha zmierniť vnímanie podnikovej reality aspoň na úroveň „znesiteľnú“. Manažéri by teda mali pochopiť, že niekedy treba jednoducho privrieť oči a tolerovať komunikáciu, ktorá nespĺňa ani základné štandardy slušného vystupovania. Existujú samozrejme určité hranice - odblokovať frustráciu a stres dobre zvolenou nadávkou by sa rozhodne nemalo pred zákazníkmi ani nadriadenými na porádach.

(bd)

Mesto Nitra –

Mestský úrad v Nitre

Štefánikova tr. č. 60, 950 06 Nitra,

Tel.: 65 02 111, fax: 65 02 331, www.msunitra.sk

E-mail: msunitra@msunitra.sk, www.nitra.sk

Primátor mesta: doc. Ing. Jozef Dvonč, CSc.

e-mail: primator@nitra.sk

Zástupca primátora: Ing. František Baláz

e-mail: balaz@msunitra.sk

Zástupca primátora: Štefan Štefek

e-mail: stefek@msunitra.sk

Prednosta MsÚ: PaedDr. Lubomír Martinka

e-mail: prednosta@msunitra.sk

Hlavný kontrolór: Ing. František Halmo

e-mail: halmo@msunitra.sk

Web stránka: www.msunitra.sk

Referát klientskeho centra služieb: (prízemie budovy vpravo), po, ut, št: 8.00 - 15.00, str: 8.00 - 16.30, pi: 8.00 - 14.00, so: 8.00 - 12.00 (podateľňa a pokladnica). Tel: 65 02 325, fax: 65 02 331.

Klientske centrum služieb MsÚ: matričný úrad, evidencia občanov a domov, stavebný úrad, odd. komunálnych činností a životného prostredia, poradenstvo - projekt Solidarita s občanom, útvár soc. služieb, oddelenie majetku, útvár hlavného architekta, odd. miestnych daní a poplatkov, MAD, podateľňa

STRÁNKOVÉ HODINY: v pondelok, utorok, štvrtok od 8.00 do 15.00 h, v stredu od 8.00 do 16.45 h, v piatok od 8.00 do 13.45 h.

POKLADNICA: po. 8. - 14.30 h, ut., št. 9. - 14.30, st. 8. - 16.15 h, pi. 8.- 11.30 h, so. 8.-12.00 h (prízemie).

MESTSKÁ POLÍCIA: Cintorínska ul., č. tel.: 69 22 555, sídl. Klokočina, č. tel.: 77 30 845 alebo 159, internet: www.nitra.sk, alebo (www.mspnitra.sk).

Nitriansky informačný systém - NISYS, Štefánikova trieda č. 1, INFOTEL:037/16 186, č. tel.: 037/741 09 06, fax: 037/741 09 07, e-mail: info@nitra.sk.

Web stránka: www.nitra.sk

kultúrno-spoločenský mesačník. Vychádza vždy 1. v mesiaci. Vydáva Mesto Nitra - Mestský úrad v Nitre. Redaktorka: **Mgr. Ludmila Synaková.** Predseda Redakčnej rady Mesta Nitra: **Ing. František Baláz,** podpredsedníčka: **Mgr. Renáta Kolenčíková,** členovia redakčnej rady Mesta Nitra: JUDr. Ivana Buranská, Mgr. Andrej Jančovič, Mgr. Michala Kopčeková, Mgr. Ludmila Synaková, Mgr. Mariana Záturová. Adresa redakcie: **Mestský úrad, Štefánikova tr. 60, 950 06 Nitra,** číslo tel.: **6502 396,** e-mail: synakova@msunitra.sk. Sadzba a tlač: **Cart print, s. r. o.,** Nitra. Registračné číslo RP 1657/2008. Temat. skupina A11, ISSN 1336-4685. Uzavierka čísla: 17. 8. 2009, zadané do tlače 24. 8. 2009.